

תפסיר רס"ג

דהז למנחת שבת ושני וחמישי

במדבר סיני

א א) ת'ם כלם אללה מוסי. פי ברייה סיני פי כיבא אלמחציר. פי אלום אלאוול מן אלשהר אלתיאני מן אלסנה אלתיאניה. לכ'רוגהם מן בלד מצר קאילא: ב) ארפעו גמלה גמאעה בני אסראיל. לעשאירם וביות אבאיהם. באחצא אסמא. כל ד'כר לגמאגמהם: ג) מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן יכ'רג אל' גיוש בני אסראיל. תחצוהם לגיושהם אנת וחרון: ד) וליכון מעכם. מן כל סבט

א וידבר יהוה אל-משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר: ומליל יי עם משה. במדברא דסיני במשפן זמנא. בחד לירחא תנינא בשתא תנייתא. למפקהון. מארעא דמצרים למימר: שאו את ראש כל-עדת בני-ישראל למשפחתם לבית אבתם במספר שמות כל-זכר לגלותם: קבילו. ית חושפן כל פנשתא דבני ישראל. לזרעיתהון לבית אבהתהון. פמנן שמקן כל דכורא לגולגלתהון: ג מכן עשרים שנה ומעלה כל- יצא עבא בישראל תפקדו אתם לעבאתם אתה ואהרן: מבר עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא בישראל. תמנון יתהון. לחיליהון את ואהרן: ד ואתכם יהיו

רס"י  
 א 6 וידבר. במדבר סיני באחד לחדש. וגי. מתוף חבתן לפניו מונה אותם כל שעה. כשיצאו ממצרים מנאן, וכשנפלו בעגל מנאן לידע מנן הנותרים. כשבא להשרות שכינתו עליהן מנאן. באחד בניסן הוקם המשפן, ובאחד באיר מנאם: ז למשפחתם. דע מנן כל שבט ושבת: לבית אבתם. מי שאביו משבט אחד ואמו משבט אחר יקום על שבט אביו: לגלותם. על ידי שקלים בקע לגלות: ג כל יצא עבא. מגיד שאין יוצא בצבא פחות מכן עשרים: ד ואתכם יהיו. כשתפקדו אותם יהיו עמכם נשיא כל שבט ושבת:

תפסיד רס"ג

רגל. ודיאלך אלדגל הו רייס  
בית אביה: ה) ויהיה אסמא  
אלדגאל אלדי יקומון מעכס.  
פמן ראובן. אליצור אבן  
שדיאור: ו) ומן שמעון.  
שלומיאל אבן צורישידי: ז) ומן  
יהודה. נחשון אבן עמינדב:  
ח) ומן יששכר. נתנאל אבן  
צוער: ט) ומן זבולון. אליאב  
אבן חלן: י) ומן בני יוסף. פמן  
אפרים. אלישמע אבן עמיהוד.  
ומן מנשה. גמליאל אבן  
פדהצור: יא) ומן בנימין.  
אבידן אבן גדעוני: יב) ומן דן.  
אחיעזר אבן עמישידי: יג) ומן  
אשר. פגעיאל אבן עכרון:

אִישׁ אִישׁ לַמִּטָּה אִישׁ רֵאשׁ  
לְבֵית-אֲבֹתָיו הוּא: וְעִמְכֹּן יְהוּן.  
גּוֹבְרָא גּוֹבְרָא לְשִׁבְטָא. גְּבַר רֵישׁ לְבֵית  
אֲבֹהֹתוּהִי הוּא: ה) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת  
הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר יַעֲמְדוּ  
אִתְּכֶם לְרֵאוּבֵן אֱלִיצוֹר בֶּן-  
שְׁדִיאֹר: וְאֶלֶּן שְׁמֶהֱת גּוֹבְרִיא.  
דיקומון עמכון. לראובן. אליצור בר  
שדיאור: ו) לשמעון שלמיאל  
בן-צורישידי: ז) לשמעון שלומיאל  
בר צורישידי: ז) ליהודה נחשון

בן-עמינדב: ליהודה. נחשון בר עמינדב: ה) ליששכר  
נתנאל בן-צוער: ליששכר. נתנאל בר צוער: ט) לזבולון  
אליאב בן-חלן: לזבולון. אליאב בר חלן: י) לבני יוסף  
לאפרים אלישמע בן-עמיהוד למנשה  
גמליאל בן-פדהצור: לבני יוסף. לאפרים. אלישמע  
בר עמיהוד. למנשה. גמליאל בר פדהצור: יא) לבנימין  
אבידן בן-גדעוני: לבנימין. אבידן בר גדעוני: יב) לדן  
אחיעזר בן-עמישידי: לדן. אחיעזר בר עמישידי:  
יג) לאשר פגעיאל בן-עכרון: לאשר. פגעיאל בר עכרון:

שמון המור (ז) איש איש. המנהג להפריד ביניהם.

תפסיד רס"ג

לְגַד אֱלִיסָף בֶּן־דְּעוּאֵל:  
 לְגַד אֱלִיסָף בֶּן דְּעוּאֵל: טו  
 אַחִירֵע בֶּן־עֵינָן: לְנִפְתָּלִי אַחִירֵע  
 בֶּן עֵינָן: טז אֵלֶּה (כ' קריאו) קְרוּאֵי  
 הָעֵדָה נְשִׂאֵי מִטּוֹת אֲבוֹתָם  
 רֵאשֵׁי אֲלֵפֵי יִשְׂרָאֵל הֵם:  
 אֲלִין מְעָרְעֵי פְנִשְׁתָּא. רַבְרַבִּי שְׁבִטִי  
 אֲבָהֶתְהוֹן. רֵישֵׁי אֲלֵפֵי־יִשְׂרָאֵל אֲנִין:  
 וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶהְרֹן אֶת  
 הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נִקְבּוּ

יד) ומן גד. אליסף אבן דעואל:  
 טו) ומן נפתלי. אחירע אבן  
 עינן: טז) הולאי דעאה  
 אלגמאעה. אשראף אסבאט  
 אבאיהם. ריסא אלוף בני  
 אסראיל: יז) פאכ'ד' מוסי  
 והרון הולאי אלרגאל. אלד'י  
 שרחת אסמאיהם: יח) וגווקו  
 סאיר אלגמאעה. פי  
 אליום אלאוול מן אלשהר  
 אלתי'אני. פתנאסבו לעשאיריהם  
 וביות אבאיהם. באחצא  
 אסמא. מן אבן עשרין  
 סנה. פצאעדא לגמאגמדם:  
 יט) כמא אמר אללה מוסי.  
 עדהם פי ברייה' סיני:

בְּשֵׁמוֹת: ודבר משה ואהרן. ית גובריא האלין. דאתפרשו  
 בשמהן: יז ואת כל-העדה הקהילו באחד לחדש  
 השני ויתילדו על-משפחתם לבית אבתם  
 במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה  
 לגלותם: יח וית כל פנשתא פנשו. בחד לירחא תנינא. ואתיחסו  
 על זרעיתיהון לבית אבהתיהון. במנין שמהן. מבר עשרין שנין. ולעילא  
 לגולגלתיהון: יט כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וַיִּפְקְדֵם  
 בַּמִּדְבָּר סִינַי: כמא דפקיד יי ית משה. ומננון במדברא דסיני:

— כס"י —

טו) אלה קרואי העדה. הנקראים לכל דבר  
 חשיבות שבעדה: יז) את האנשים האלה.  
 את שנים עשר נשיאים הללו: אשר נקבו.  
 לו) כאן בשמות: יח) ויתילדו על משפחתם.  
 הביאו ספרי יחוסיהם ועדי חוקת (לידתם)  
 [לידת] כל אחד ואחד, להתייחס על השבט:

תפסיר רס"ג

כ) פֶּכֶּאן בְּנֵי רֵאוּבֵן  
 בְּכַר אִשְׂרָאֵל. תִּיאֲלִידֵהֶם  
 לַעֲשֹׂאִירֵהֶם לְבֵיֹת אֲבֹאִיהֶם.  
 בְּאַחְצֵא אִסְמָא לְגִמְאֲגִמְהֶם.  
 כָּל דְּכִר. מִן אַבְן עֲשִׂרִין סְנֵה  
 פְּצֵאעֵדֵא. כָּל מִן יִכְרֵג פִּי  
 גִיּוֹשָׁהֶם: (כא) וְאֶלְמַעְדוּדִין  
 כְּדֵאלֶךְ מְנַהֵם. סְתֵה וְאַרְבַּעִין  
 אֶלְפָּא וְכִמְס מֵאִיה: (כב) לְבֵנֵי  
 שְׁמַעוֹן. תִּיאֲלִידֵהֶם לַעֲשֹׂאִירֵהֶם  
 לְבֵיֹת אֲבֹאִיהֶם. עֲדִידֵהֶם.  
 בְּאַחְצֵא אִסְמָא לְגִמְאֲגִמְהֶם.  
 כָּל דְּכִר. מִן אַבְן עֲשִׂרִין סְנֵה  
 פְּצֵאעֵדֵא. כָּל מִן יִכְרֵג  
 פִּי גִיּוֹשָׁהֶם: (כג) וְאֶלְמַעְדוּדִין  
 כְּדֵאלֶךְ מְנַהֵם. תִּסְעֵה  
 וְכִמְסִין אֶלְפָּא וְתִלְאֹתִי מֵאִיה:

ס (שני) וַיְהִי בְּנֵי־רֵאוּבֵן  
 בְּכַר יִשְׂרָאֵל תּוֹלְדֹתֶם  
 לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֶם  
 בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת לְגִלְגָּלְתֶּם  
 כָּל־זָכָר מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה  
 וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עִבָּא: וְהוּ  
 בְּנֵי רֵאוּבֵן בּוֹכְרָא דִישְׂרָאֵל. תּוֹלְדֹתֵהוּן  
 לְזִרְעֵיתֵהוּן לְבֵית אֲבֹהֵתֵהוּן. בְּמִנִּין שְׁמֵהֶן  
 לְגִילְגָּלְתֵהוּן. כָּל דְּכִוְרָא. מִבְּר עֲשִׂרִין  
 שָׁנִין וְלַעִילָא. כָּל נְפִיק חִילָא:  
 כג פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה רֵאוּבֵן  
 שֵׁשֶׁה וְאַרְבַּעִים אֶלֶף

וְחַמֵּשׁ מֵאוֹת: מִנִּינְיָהוּן לְשִׁבְטָא דְרֵאוּבֵן. אַרְבַּעִין וְשֵׁתָא אֶלְפִין  
 וְחַמֵּישׁ מָאָה: פ כָּב לְבֵנֵי שְׁמַעוֹן תּוֹלְדֹתֶם  
 לְמִשְׁפַּחְתֶּם לְבֵית אֲבֹתֶם פְּקֻדֵי בְּמִסְפַּר  
 שְׁמוֹת לְגִלְגָּלְתֶּם כָּל־זָכָר מִבְּן עֶשְׂרִים שָׁנָה  
 וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עִבָּא: לְבֵנֵי שְׁמַעוֹן. תּוֹלְדֹתֵהוּן לְזִרְעֵיתֵהוּן  
 לְבֵית אֲבֹהֵתֵהוּן. מִנִּינְוֵהִי. בְּמִנִּין שְׁמֵהֶן לְגִילְגָּלְתֵהוּן. כָּל דְּכִוְרָא. מִבְּר  
 עֲשִׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא. כָּל נְפִיק חִילָא: כג פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה  
 שְׁמַעוֹן תִּשְׁעָה וְחַמֵּשִׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת:  
 מִנִּינְיָהוּן לְשִׁבְטָא דְשְׁמַעוֹן. חֲמֵשִׁין וְתִשְׁעָא אֶלְפִין וְתִלְתַּת מָאָה: פ

תפסיר רס"ג

כד) לבני גד. תיאלידהם לעשאיורהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן יכ'רג פי גיושהם: כה) ואלמעדודין כד'אלך מנהם. כ'מסה וארבעין אלפא. וסת מאיה וכ'מסין: כו) ובני יהודה. תיאלידהם לעשאיורהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן יכ'רג פי גיושהם: כז) ואלמעדודין כד'אלך מנהם. ארבעה וסבעין אלפא וסת מאיה: כח) ובני יששכר. תיאלידהם לעשאיורהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא.

כד) לבני גד תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא עבא: לבני גד. תולדתהון לזרעתהון לבית אבתהון. במנין שמהן. מבר עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא: כה) פקדיהם למטה גד חמשה וארבעים אלף ושש מאות וחמשים: מניניהון לשבטא דגד. ארבעין וחמשא אלפין. ושית מאה וחמשים: פ

כד) לבני יהודה תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא עבא: לבני יהודה. תולדתהון לזרעתהון לבית אבתהון. במנין שמהן. מבר עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא: כה) פקדיהם למטה יהודה ארבעה ושבעים אלף ושש מאות: מניניהון לשבטא דיהודה. שבעין וארבעא אלפין ושית מאה: פ) לבני יששכר תולדתם למשפחתם לבית אבתם במספר שמות מבן עשרים שנה ומעלה כל יצא עבא:

תפסיד רס"ג

מִן אֲבֹנֵי עֶשְׂרִין סֵנֶה פְּצֹאֵעֵדָא.  
 כֹּל מִן יִכְרָג פִּי גִיּוֹשְׁהֶם:  
 (כט) וְאֶלְמַעְדוּדִין כְּדִיאֲלֹךְ  
 מִנְהֶם. אַרְבַּעַה וְכִי־מִסִּין אֶלְפָא  
 וְאַרְבַּעַה מֵאִיה: (ל) וּבְנֵי זְבוּלוֹן.  
 תִּיֵאֱלִידֵהֶם לְעִשְׂאִירֵהֶם לְבֵיּוֹת  
 אֲבֵאִיָּהֶם. בְּאַחְצָא אֶסְמָא. מִן  
 אֲבֹנֵי עֶשְׂרִין סֵנֶה פְּצֹאֵעֵדָא. כֹּל  
 מִן יִכְרָג פִּי גִיּוֹשְׁהֶם:  
 (לא) וְאֶלְמַעְדוּדִין כְּדִיאֲלֹךְ  
 מִנְהֶם. סַבְעָה וְכִי־מִסִּין אֶלְפָא  
 וְאַרְבַּעַה מֵאִיה: (לב) לְבְנֵי יוֹסֵף  
 לְבְנֵי אֶפְרַיִם. תִּיֵאֱלִידֵהֶם  
 לְעִשְׂאִירֵהֶם לְבֵיּוֹת אֲבֵאִיָּהֶם.  
 בְּאַחְצָא אֶסְמָא. מִן אֲבֹנֵי עֶשְׂרִין  
 סֵנֶה פְּצֹאֵעֵדָא. כֹּל מִן יִכְרָג פִּי  
 גִיּוֹשְׁהֶם: (לג) וְאֶלְמַעְדוּדִין  
 כְּדִיאֲלֹךְ מִנְהֶם. אַרְבַּעִין אֶלְפָא

לְבֵנֵי יִשְׁשַׁכָּר. תּוֹלְדֵתְהוֹן לְזִרְעֵיתְהוֹן  
 לְבֵית אֲבֹהֵתְהוֹן. בְּמִנִּין שְׁמֹהֵן. מִבְּר  
 עֶשְׂרִין שְׁנַיִן וְלַעִילָא. כֹּל נָפִיק חֵילָא:  
**כט פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה יִשְׁשַׁכָּר**  
**אַרְבַּעַה וְחֲמִשִּׁים אֶלְף**  
**וְאַרְבַּעַה מֵאוֹת:** מְנִיָּהוֹן לְשַׁבְטָא  
 דִּישְׁשַׁכָּר. חֲמִשִּׁין וְאַרְבַּעַה אֶלְפִין וְאַרְבַּע  
 מֵאָה: **פ לְבְנֵי זְבוּלוֹן**  
**תּוֹלְדֵתְהוֹן לְמִשְׁפַּחַתְהוֹן לְבֵית**  
**אֲבֹתְהוֹן בְּמִסְפַּר שְׁמֹת מִבְּנֵי**  
**עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמַעְלָה כֹּל**  
**יֵצֵא עָבָא:** לְבְנֵי זְבוּלוֹן. תּוֹלְדֵתְהוֹן  
 לְזִרְעֵיתְהוֹן לְבֵית אֲבֹהֵתְהוֹן. בְּמִנִּין  
 שְׁמֹהֵן. מִבְּר עֶשְׂרִין שְׁנַיִן וְלַעִילָא. כֹּל

נָפִיק חֵילָא: **לא פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה זְבוּלוֹן שֶׁבַעַה**  
**וְחֲמִשִּׁים אֶלְף וְאַרְבַּעַה מֵאוֹת:** מְנִיָּהוֹן לְשַׁבְטָא דְזְבוּלוֹן.  
 חֲמִשִּׁין וְשַׁבְעָא אֶלְפִין וְאַרְבַּעַה מֵאָה: **פ לב לְבְנֵי יוֹסֵף לְבְנֵי**  
**אֶפְרַיִם תּוֹלְדֵתְהוֹן לְמִשְׁפַּחַתְהוֹן לְבֵית אֲבֹתְהוֹן**  
**בְּמִסְפַּר שְׁמֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וְמַעְלָה כֹּל**  
**יֵצֵא עָבָא:** לְבְנֵי יוֹסֵף לְבְנֵי אֶפְרַיִם. תּוֹלְדֵתְהוֹן לְזִרְעֵיתְהוֹן לְבֵית  
 אֲבֹהֵתְהוֹן. בְּמִנִּין שְׁמֹהֵן. מִבְּר עֶשְׂרִין שְׁנַיִן וְלַעִילָא. כֹּל נָפִיק חֵילָא:  
**לג פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה אֶפְרַיִם אַרְבַּעִים אֶלְף**

תפסיר רס"ג

וכ'מס מאיה: לד) ובני מנשה. תיאלידהם לעשיריהם לביות אבאיהם באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן זכרג פי גיושדמ: לה) ואל' מעדודין כדאלך מנהם. אתנין ות'לאתין אלפא ומאיתין: לו) ובני בנימין. תיאלידהם לעשיריהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן זכרג פי גיושדמ: לה) ואלמעדודין כדאלך מנהם. כ'מסה ות'לאתין אלפא וארבע מאיה: לח) ובני דן. תיאלידהם לעשיריהם לביות אבאיהם. באחצא אסמא. מן אבן עשרין סנה פצאעדא. כל מן זכרג פי גיושדמ:

**וְחֲמֵשׁ מֵאוֹת: מְנִינְיָהוּן לְשִׁבְטֵא דְאַפְרַיִם. אַרְבַּעִין אֶלְפִין וְחֲמִישׁ מֵאָה: פ**  
**לְבָנֵי מְנַשֶּׁה תּוֹלְדֹתֵם לְמִשְׁפַּחְתֵּם לְבֵית אֲבֹתֵם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עֲבָא: לְבָנֵי מְנַשֶּׁה. תּוֹלְדֹתֵהוּן לְזַרְעֵיתֵהוּן לְבֵית אֲבָהֵתֵהוּן. בְּמִנְיַן שְׁמֹהֶן. מִבְּרַ עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא. כָּל נְפִיק חֵילָא: לְהַ פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה מְנַשֶּׁה שְׁנַיִם וּשְׁלֹשִׁים אֶלְף וּמֵאוֹתִים: מְנִינְיָהוּן לְשִׁבְטֵא דְמְנַשֶּׁה.**

**פ** תלתין ותריין אלפין ומאתן: **פ** לְבָנֵי בְנִימֵן תּוֹלְדֹתֵם לְמִשְׁפַּחְתֵּם לְבֵית אֲבֹתֵם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עֲבָא: לְבָנֵי בְנִימֵן. תּוֹלְדֹתֵהוּן לְזַרְעֵיתֵהוּן לְבֵית אֲבָהֵתֵהוּן. בְּמִנְיַן שְׁמֹהֶן. מִבְּרַ עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעִילָא. כָּל נְפִיק חֵילָא: לְהַ פְּקֻדֵיהֶם לְמִטָּה בְנִימֵן **ח** חמשה ושלושים אלף וארבע מאות: מְנִינְיָהוּן לְשִׁבְטֵא דְבְנִימֵן. תּוֹלְדֵי וְחֲמֵשׁ אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה: **פ** לְבָנֵי דָן תּוֹלְדֹתֵם לְמִשְׁפַּחְתֵּם לְבֵית אֲבֹתֵם בְּמִסְפַּר שְׁמוֹת מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל יֵצֵא עֲבָא:

תפסיר רס"ג

לט) ואלמעדודין כדאלך  
 מנהם. את'עין וסתין אלפא  
 וסבע מאיה: (ט) ובני אשר.  
 תיאלידהם לעשאיירהם לביות  
 אבאיהם. באחצא אסמא מן  
 אבן עשרין סנה פצאעדא. כל  
 מן יכ'רג פי גיושהם:  
 מא) ואלמעדודין כדאלך  
 מנהם. ואחד וארבעין אלפא  
 וכ'מס מאיה: (מב) בני נפתלי.  
 תיאלידהם לעשאיירהם לביות  
 אבאיהם. באחצא אסמא. מן  
 אבן עשרין סנה פצאעדא. כל  
 מן יכ'רג פי גיושהם:  
 מג) ואלמעדודין, כדאלך

לבני דן. תולדתהון לזרעיתהון לבית  
 אבהתהון. במנין שמהן. מבר עשרין  
 שנין ולעילא. כל נפיק חילא:

לט פקדיהם למטה דן  
 שנים וששים אלף ושבע

מאות: מניניהון לשבטא דדן. שתין

ותרין אלפין ושבע מאה: פ לבני

אשר תולדתם למשפחתם

לבית אבתם במספר

שמת מבן עשרים שנה

ומעלה כל יצא צבא: לבני

אשר. תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון. במנין שמהן. מבר

עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא: מא פקדיהם למטה

אשר אחד וארבעים אלף וחמש מאות: מניניהון

לשבטא דאשר. ארבעין וחד אלפין וחמש מאה: פ לבני

נפתלי תולדתם למשפחתם לבית אבתם

במספר שמת מבן עשרים שנה ומעלה כל

יצא צבא: בני נפתלי. תולדתהון לזרעיתהון לבית אבהתהון.

במנין שמהן. מבר עשרין שנין ולעילא. כל נפיק חילא:

מג פקדיהם למטה נפתלי שלשה וחמשים

אלף וארבע מאות: מניניהון לשבטא דנפתלי.



תפסיד רס"ג

מנחם. תִּלְאֲתֵיהּ וְכִמְסִין אֶלְפָא  
וְאַרְבַּע מְאֵה: מֵד) הוֹלְאֵי  
אֶלְמַעַדוֹדִין. אֶלְדֵי עֲדָהּ מוֹסִי  
וְהָרֹן וְאַשְׂרָאֵף אֶל אֶסְרָאֵל.  
אֶלְאֲתֵנִי עֶשֶׂר אֶלְדָּגֵל. כָּל  
וְאַחַד מִנְהֶם שְׂרִיף בֵּית אֲבִיהֶ:  
מֵה) וְכַאֵן מִן עֲדָה מִנְהֶם.  
מִנְסוּבָא אֶלִי בֵּית אֲבִיָּה. מִן  
אֲבֹן עֶשְׂרִין סְנֵה פְצֵאֲעֵדָא. כָּל  
מִן וְכִרְג פִּי גִיּוֹשְׁהֶם: מו) פְּכַאֵן  
גְּמֻלַת אֶלְמַעַדוֹדִין. סֵת מְאֵיהֶ  
אֶלְף וְתִלְאֲתֵהּ אֶלְאֶף. וְכִמְס  
מְאֵיה וְכִמְסִין: מו) וְאַמָּא  
אֶלְלוֹיָאֲנִין. פֶּלֶם יַעֲדוּ מַעֲהֶם  
לְסַבֵּט אֲבִיָּהֶם: מו) תִּם פֶּלֶם  
אֶלְלָה מוֹסִי תַכְלִימָא:

חֲמִשִּׁין וּתְלָתָא אֶלְפִין וְאַרְבַּע מְאָה: פ  
מֵד אֱלֹה הַפְּקֻדִים אֲשֶׁר  
פָּקַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וּנְשֵׂאֵי  
יִשְׂרָאֵל שְׁנַיִם עָשָׂר אִישׁ  
אִישׁ-אֶחָד לְבֵית-אֲבֹתָיו  
הָיוּ: אֵלֶּיךָ מִנִּינְיָא. דְּמִנָּא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן  
וְרַבְרָבֵי יִשְׂרָאֵל. תְּרֵי עֶשֶׂר גּוֹבְרִין. גּוֹבְרָא  
חַד לְבֵית אֲבָהֲתוֹהֵי הָיוּ: מֵד וַיְהִיו  
כָּל-פְּקוּדֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל  
לְבֵית אֲבֹתָם מִבְּנֵי עֶשְׂרִים  
שָׁנָה וּמַעְלָה כָּל-יֶעָא

עָבָא בִּישְׂרָאֵל: וְהָיוּ. כָּל מִנִּינְי בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבָהֲתָהוֹן.  
מִבְּר עֶשְׂרִין שָׁנִין וְלַעֲיֻלָּא. כָּל נְפִיק חִילָא בִּישְׂרָאֵל:  
מֵד וַיְהִיו כָּל-הַפְּקֻדִים שֵׁשׁ-מֵאוֹת אֶלְף וּשְׁלֹשֶׁת  
אַלְפִים וְחֲמִשׁ מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים: וְהָיוּ כָּל מִנִּינְיָא. שֵׁית  
מְאָה וּתְלָתָא אֶלְפִין. וְחֲמִשׁ מְאָה וְחֲמִשִּׁין: מֵד וְהָלוּם לְמַטֵּה  
אֲבֹתָם לֹא הָתַפְּקֻדוּ בְּתוֹכָם: וְלוֹיָאֵי לְשַׁבְטָא  
דְּאֲבָהֲתָהוֹן. לֹא אֶתְמַנְיָאוּ בִּינֵיהוֹן: פ  
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה לְאֹמְרָם: וּמִלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה לְמִימְרָ:  
מֵד

שני בספרי תימן

תפסיד רס"ג

מט) אמא סבט לוי פלא תעודה. ולא תרפע גמלתהם. פי מא בין בני אסראיל: נ) ואנת פופל אל- ליואניין עלי מסכן אלשהאדה. ואניתה וגמיע מאלה. פהם יחמלון אלמסכן וגמיע אנייתה. ודם יכדמונה. ותואליה ינזלון: נא) ופי רחילה הם יפצלונה. ופי נזולה הם ינצבונה. ואי אגנבי תקדם אלי דאלך פליקתל: נב) וינזל בני אסראיל. כל סבט

מט) אַךְ אֶת־מִטֵּה לְוִי לֹא תִפְקֹד וְאֶת־רֹאשׁם לֹא תִשָּׂא בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: בְּרֶם יֵת שְׁבֹטָא דְלְוִי לֹא תִמְנִי. וְיֵת חוֹשְׁבְּנֵהוּן לֹא תִקְבִּיל. בְּגוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאִתָּה הַפְּקֹד אֶת־הַלְוִיִּם עַל־מִשְׁכַּן הָעֵדֻת וְעַל כָּל־כְּלָיוֹ וְעַל כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ

הֵמָּה יִשְׂאוּ אֶת־הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כָּל־כְּלָיוֹ וְהֵם יִשְׁרֹתֵהוּ וְסָבִיב לַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ: וְאֵת. מְנִי יֵת לְיוֹאֵי עַל מִשְׁכַּנָּא דְסִדְרוּתָא. וְעַל כָּל מְנוּהֵי וְעַל כָּל דְלִיָּה. אַנּוּן. יִטְלוּן יֵת מִשְׁכַּנָּא וְיֵת כָּל מְנוּהֵי. וְאַנּוּן יִשְׁמְשׁוּנֵיהֶּ. וְסַחֲוֹר סַחֲוֹר לַמִּשְׁכַּנָּא יִשְׂרוּן: וּבְנִסְעֵ הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבַחֲנַת הַמִּשְׁכָּן יִקְיִמוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וְהֵזַר הַקָּרֵב יוֹמֵת: וּבִמְטַל מִשְׁכַּנָּא. יִפְרְקוּן יֵתִיָּה לְיוֹאֵי. וּבִמְשָׁרֵי מִשְׁכַּנָּא. יִקְיִמוּן יֵתִיָּה לְיוֹאֵי. וְחִילוּנֵי דִיקָרֵב יִתְקַטִּיל: וְחֲנוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ

— רס"י —

כמו (אסתר ז' ג) ויפקד המלך פקידים: נא יורידו אותו. כתרגומו ופרקו, כשבאין לסע במדבר ממסע למסע היו מפרקין אותו מהקמתו, ונשאין אותו עד מקום אשר ישכון שם הענן ויחנו שם ומקימין אותו: והזר הקרב. לעבודתם זו: יומת. בידי שמים: נא ואיש על דגלו. כמו שהדגלים סודרים בספר זה, שלשה שבטים לכל דגל:

מט אף את מיטה לוי לא תפקד. כדאי הוא לגיון שלמלך להיות נמנה לבדו. דבר אחר, צפה הקדוש ברוף הוא שעתידה לעמוד גזרה על כל הנמנין מבין עשרים שנה ומעלה שימותו במדבר, אמר אל יהיו אלו בכלל, לפי שהם שלי, שלא טעו בעגל: ואתה הפקד את הלויים. כתרגומו מני לשון מנוי שררה על דבר שהוא מננה עליו.

תפסיר רס"ג

פי עספרה. ופי מרפזה עלי גיושדס: נג) ואלליואניין. ינזלון חואלי מסכן אלשהאדה. ולא יכון סכט. עלי גמאעה בני אסראיל ויחפציון חפץ מסכן אלשהאדה: נד) פצנע בני אסראיל. כגמיע מא אמר אללה מוסי כדאך צנעו: ב א) תם כלם אללה מוסי והרון קאילא: ב) כל סבט פי מרפזה בעלאמאת לביות

על-מחנהו ואיש על-דגלו  
לצבאתם: ושרן בני ישראל. גבר  
על משרוהי. וגבר על טקסה לחיליהו:  
והלואים יחנו סביב  
למשכן העדת ולא-יהיה  
קצף על-עדת בני ישראל  
ושמרו הלואים את-  
משמרת משכן העדות:

וליואי. ושרון סחור סחור למשפנא דסהדותא. ולא יהי רוגזא. על  
כנשתא דבני ישראל. ויטרון ליואי. ית מטרת משפנא דסהדותא:  
ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה יהוה  
את-משה בן עשו: ועבדו בני ישראל. ככל. דפקיד יי. ית  
משה בן עבדו: פ טרדוטיי בספרי תימן (שלישי) ב וידבר יהוה  
אל-משה ואל-אהרן לאמר: ומליל יי. עם משה ועם  
אהרן למימר: איש על-דגלו באתת לבית אבתם

רס"י

להם יעקב אביהם כשנשאורו ממצרים,  
שנאמר (בראשית נ, יז) ויעשו בניו לו בן פאשר  
צום, יהודה ויששכר וזבולן ישאורו מן  
המזרח, וראובן ושמעון וגד מן הדרום וכו',  
כדאיתא בתנחומא (זמדכר יז) בפרשה זו:  
מנגד. מרחוק מיל, כמו שנאמר ביהושע  
(יכושע ג, ז) אך רחוק יהיה ביניכם וביני  
כאלפים אמה, שיוכלו לבא בשבת. משה  
ואהרן ובניו והלואים חונים בסמוך לו:

נג ולא יהיה קצף. אם תעשה כמצותי לא  
יהיה קצף, ואם לאו שיכנסו זרים בעבודתם  
זו יהיה קצף, כמו שמצינו במעשה קרח  
(זמדכר יז, יא) כי יצא הקצף וגו':

ב באותת. כל דגל יהיה לו אות. מפה  
צבועה תלויה בו. צבעו שלזה לא כצבעו  
שלזה, צבע כל אחד כגון אבנו הקבועה  
בחשן, ומתוך כך יכיר כל אחד את דגלו.  
דבר אחר באותות לבית אבתם באות שמסר

תפסיד רס"ג

אֲבֹאֲתֵיהֶם. יִנּוּל בְּנֵי אִסְרָאֵל.  
תְּדַא כִּיבֵא אֶלְמַחְצִיר וְחֹאֲלִיָּה  
יִנּוּלֹן: (ג) וְאֶלְנֶאֱזֵלִין פִּי  
אֶלְמִשְׁרָק. מִרְכּוּ עֶסְפֵר יְהוּדָה  
לְגִיּוּשָׁהִם. וְשִׁרְיָפָהִם. נַחְשׁוֹן  
אֲבָן עַמִּינָדָב: (ד) וְעֵדֵד גִּישָׁה.  
אַרְבַּעַה וְסַבְעִין אֶלְפָא וְסֵת  
מֵאֵיה: (ה) וְאֶלְנֶאֱזֵלִין אֱלֹי  
גְּאֻנְבָה סַבֵּט יִשְׁשָׁכָר.  
וְשִׁרְיָפָהִם. נִתְנַאֵל אֲבָן צוּעֵר:  
(ו) וְעֵדֵד גִּישָׁה. אַרְבַּעַה וְכִמְסִין  
אֶלְפָא וְאַרְבַּע מֵאֵיה:  
(ז) וְאֱלֹי גְּאֻנְבָה סַבֵּט זְבוּלוֹן.  
וְשִׁרְיָפָהִם אֱלִיאָב אֲבָן חֶלֶן:

יִחְנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִנֶּגֶד  
סָבִיב לְאַהֲל־מוֹעֵד יִחְנוּ:  
גָּבַר עַל טַקְסִיָּה בְּאֶתְנֹן לְבֵית אֲבֹהֵתְהוֹן.  
יִשְׂרוֹן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. מִקְבִּיל. סְחֹר סְחֹר  
לְמִשְׁכַּן זְמָנָא יִשְׂרוֹן: ג  
קִדְמָה מְזֻרְחָה דְגֵל מַחְנֵה  
יְהוּדָה לְעִבְאָתָם וְנָשִׂיא  
לְבְנֵי יְהוּדָה נַחְשׁוֹן  
בֶּן־עַמִּינָדָב: וְדִשְׁרוֹן קִדּוּמָא  
מִדְּנַחָא. טִיקָס. מִשְׁרֵית יְהוּדָה לְחִילִיָּהוֹן.

וְרָבָא לְבְנֵי יְהוּדָה. נַחְשׁוֹן בֶּר עַמִּינָדָב: ד וְיַצְבָּאוּ וּפְקֻדֵיהֶם  
אַרְבַּעַה וְשִׁבְעִים אֶלְפָא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת: וְחִילִיָּה  
וּמְנִיָּהוֹן. שִׁבְעִין וְאַרְבַּעַה אֶלְפִין וְשֵׁשׁ מֵאָה: ה וְהַחֲנִים עָלָיו  
מִטָּה יִשְׁשָׁכָר וְנָשִׂיא לְבְנֵי יִשְׁשָׁכָר נִתְנַאֵל  
בֶּן־צוּעֵר: וְדִשְׁרוֹן סְמִיכִין עֲלוּהֵי שִׁבְטָא דִּישְׁשָׁכָר. וְרָבָא לְבְנֵי  
יִשְׁשָׁכָר. נִתְנַאֵל בֶּר צוּעֵר: ו וְיַצְבָּאוּ וּפְקֻדֵיו אַרְבַּעַה  
וְחֲמִשִּׁים אֶלְפָא וְאַרְבַּע מֵאוֹת: וְחִילִיָּה וּמְנִיָּהוֹן. חֲמִשִּׁין  
וְאַרְבַּעַה אֶלְפִין וְאַרְבַּע מֵאָה: ז מִטָּה זְבוּלוֹן וְנָשִׂיא לְבְנֵי  
זְבוּלוֹן אֱלִיאָב בֶּן־חֶלֶן: שִׁבְטָא דִּזְבוּלוֹן. וְרָבָא לְבְנֵי זְבוּלוֹן.

— רס"י —

ג קִדְמָה. לְפָנִים הַקְּרוּיָה קִדְמָה, וְאִיזוֹ, זוֹ רוּחַ מְזֻרְחָת. וְהַפְּעֵרָב קְרוּי אַחֲרָי:

שִׁמּוֹ דְּמִזְרָא (ו) דְּגֵל מַחְנֵה יְהוּדָה. כָּל מַחְנֵה סְמוּךְ בְּצִירָי. וְכָל מוֹכֶרֶת בְּסוּגֹל.

## תפסיר רס"ג

אֱלִיָּאב בַּר חִלּוֹן: ה וַיִּצְבְּאוּ  
וּפְקֻדֵי שִׁבְעָה וַחֲמִשִּׁים  
אֶלֶף וָאַרְבַּע מֵאוֹת: וְחִילִיָּה  
וּמְנַנְוֵהִי חֲמִשִּׁין וְשִׁבְעָא אֶלְפִין וָאַרְבַּע  
מֵאָה: ט כָּל-הַפְּקֻדִים לְמַחֲנֵה  
יְהוּדָה מֵאֵת אֶלֶף וְשָׁמְנַיִם  
אֶלֶף וְשִׁשָּׁת-אַלְפִים  
וָאַרְבַּע-מֵאוֹת לְעִבְיָתָם  
רֵאשֵׁנָה יִסְעוּ: כָּל מְנַנְיָא  
לְמִשְׁרֵית יְהוּדָה. מֵאָה וְתַמָּנן וְשִׁתָּא  
אֶלְפִין וָאַרְבַּע מֵאָה לְחִילִיָּהוֹן. בְּקַדְמִיתָא נְטָלִין: ס דָּגֵל  
מַחֲנֵה רְאוּבֵן תִּימְנָה לְעִבְיָתָם וְנָשִׂיא לְבְנֵי  
רְאוּבֵן אֱלִיָּצוּר בֶּן-שְׂדִיאוֹר: טִיקַס מִשְׁרֵית רְאוּבֵן.  
דְּרוּמָא לְחִילִיָּהוֹן. וְרַבָּא לְבְנֵי רְאוּבֵן. אֱלִיָּצוּר בַּר שְׂדִיאוֹר:  
ז וַיִּצְבְּאוּ וּפְקֻדֵי שִׁבְעָה וָאַרְבַּעִים אֶלֶף וַחֲמִשָּׁה  
מֵאוֹת: וְחִילִיָּה וּמְנַנְוֵהִי אַרְבַּעִין וְשִׁתָּא אֶלְפִין וַחֲמִישׁ מֵאָה:  
יב וְהַחֹנָם עָלָיו מִטָּה שְׁמַעוֹן וְנָשִׂיא לְבְנֵי  
שְׁמַעוֹן שְׁלֹמִיאֵל בֶּן-צוּרִישַׁדִי: וְדַשְׁרֵן סְמִיכִין עֲלוּהִי

ח) וְעַד גִּישָׁה. סְבַעָה וְכִמְסִין  
אֶלְפָא וָאַרְבַּע מֵאִיה:  
ט) פְּדִיאֵלֶךְ גְּמִיעַ עַד עַסְפֵּר  
יְהוּדָה. מֵאִיה אֶלֶף. וְסִתָּה  
וְתִמְאָנִין אֶלְפָא וָאַרְבַּע מֵאִיה  
לְגִישָׁהֶם. וְהֵם יִרְחִלוּן אֲוֹלָא:  
י) מְרַכּוּ עַסְפֵּר רְאוּבֵן. פִּי  
אֶלְגָּנוּב לְגִישָׁהֶם. וְשִׁרְיָהֶם.  
אֱלִיָּצוּר אֶבֶן שְׂדִיאוֹר:  
יא) וְעַד גִּישָׁה. סִתָּה וָאַרְבַּעִין  
אֶלְפָא וְכִמְסִין מֵאִיה:  
יב) וְאֶלְנָאֲזִלִין אֱלִיָּ גֵאֲנָבָה  
סְבַט שְׁמַעוֹן. וְשִׁרְיָהֶם.  
שְׁלֹמִיאֵל אֶבֶן צוּרִישַׁדִי:

## — כ"י —

ט רֵאשֵׁנָה יִסְעוּ. כְּשִׁרְוֵאִין הָעֵנָן מִסִּתְּלָק. חֲנִיתָן הַלּוּיִם וְהַעֲגָלוֹת בְּאֶמְצַע, דָּגֵל יְהוּדָה  
תּוֹקַעִין הַכֹּהֲנִים בְּחֻצוֹת וְנוֹסַע מַחֲנֵה בְּמִזְרָח, וְשִׁלְרְאוּבֵן בְּדְרוּם, וְשִׁלְאַפְרַיִם  
יְהוּדָה תַּחֲלָה, וּכְשֶׁהוֹלְכִין הוֹלְכִין בְּדָרָף בְּמַעְרָב, וְשִׁלְדָן בְּצָפוֹן:

זלך הדקדוק: ט וְשִׁשָּׁת-אַלְפִים וָאַרְבַּע מֵאוֹת. תִּיבַת וְשִׁשָּׁת מְלַעִיל:

תפסיד רס"ג

יג) ועדד גישה. תסעה וכ'מסין אלפא ות'לאת' מאיה: יד) ואל'י גאנבה סבט גד. ושריפהם. אליסף אבן רעואל: טו) ועדד גישה. כ'מסה וארבעין אלפא. וסת מאיה וכ'מסין: טז) פד'אלך גמיע עדד עסכר ראובן. מאיה וואחד וכ'מסין אלפא. וארבע מאיה וכ'מסין לגיושהם וירחלון תיאניהם: יז) וירחל כ'בא אלמחצ'ר. עסכר אלליואנין פי וסט אלעסאכר. ופמא הם

שבטא דשמעון. ורפא לבני שמעון. שלומיאל בר צורישדי: יג ויצבאו ופקדיהם תשעה וחמשים אלף ושלש מאות: וחיליה ומנניהון. חמשיין ותשעה אלפין ותלת מאה: יד ומטה גד ונשיא לבני גד אליסף בן רעואל: ושבטא דגד. ורפא לבני גד. אליסף בר רעואל:

טו ויצבאו ופקדיהם חמשה וארבעים אלף ויש מאות וחמשים: וחיליה ומנניהון. ארבעין וחמשא אלפין. ושיית מאה וחמשיין: טז כל-הפקדים למחנה ראובן מאת אלף ואחד וחמשים אלף וארבע-מאות וחמשים לעבאתם ושנים יסעו: כל מנניהא למשרית ראובן. מאה וחמשיין וחד אלפין. וארבע מאה וחמשיין לחיליהון. בתנייתא נטלין: ס ונסע אהל-מועד מחנה הלויים בתוך המחנות כאשר יחנו בן יסעו איש על-ידו לדגליהם: ונטיל משבן זמנא. משרית ליואי בגו משריתא.

— כס"י —

מקומו. ואין לשון יד זו ממשמעו, רוח שלצדו, קרוי על ידו, הסמוכה לו לכל הושטת ידו. איין שוין אי"ס זלנ"ז [על ידו]:

יז ונסע אהל מועד. לאחר שני דגלים הללו: כאשר יחנו בן יסעו. כמו שפרשתי, הליכתו פחנתו, כל דגל מהלך לרום הקבועה לו: על ידו. על

תפסיר רס"ג

נאזלין פד'אך ירחלון. כל פריקן פי מכאנה ומרכזה: יח) מרכז עספר אפרים. לגיושדם פי אלמגרב. ושריפדם. אלישמע אבן עמיהוד: יט) ועדד גישה. ארבעין אלפא וכ'מס מאיה: כ) ואל' גאנבה סבט מנשה. ושריפדם. גמליאל אבן פדהצור: כא) ועדד גישה. אתנין ותלאתיין אלפא ומאיתין: כב) ואל' גאנבה סבט בנימין. ושריפדם. אבידן אבן גדעוני: כג) ועדד גישה. כ'מסה ותלאתיין אלפא וארבע מאיה: כד) פד'אלך גמיע עדד עספר אפרים. מאיה' אלף

כמא דשרון כן נטלין. גבר על אתריה לטקסיהון: **ס** דה דגל מחנה אפרים לעבאתם ימה ונשיא לבני אפרים אלישמע בין עמיהוד: טיקס משרית אפרים. לחיליהון מערבא. ורפא לבני אפרים. אלישמע בר עמיהוד: **טו** ועבאו ופקדיהם ארבעים אלף וחמש מאות: וחיליה ומנניהון. ארבעין אלפין וחמש מאה: **כ** ועליו מטה מנשה ונשיא לבני מנשה גמליאל בין-

**פדהצור:** ודסמיכין עלוהי שבטא דמנשה. ורפא לבני מנשה. גמליאל בר פדהצור: **כא** ועבאו ופקדיהם שנים ושלשים אלף ומאתים: וחיליה ומנניהון. תלתין ותריין אלפין ומאתן: **כב** ומטה בנימן ונשיא לבני בנימן **אבידן בין גדעוני:** ושבטא דבנימין. ורפא לבני בנימין. אבידן בר גדעוני: **כג** ועבאו ופקדיהם חמשה ושלשים אלף וארבע מאות: וחיליה ומנניהון. תלתין וחמשא אלפין וארבע מאה: **כד** כל-הפקדים למחנה אפרים

— רס"י —

כ ועליו. כתר גומו ודסמיכין עלוהי:

תפסיד רס"ג

וּתְמוּאֲנִיהַ אֱלֹאֲף וּמֵאִיהַ  
לְגִיּוּשָׁהֶם. וַיִּרְחֲלוּן תִּיאֲלֹתֵיהֶם:  
כ(ה) וּמִרְכֹּז עֶסְכֶּר דָּן. פִּי  
אֲלִשְׁמֵאל לְגִיּוּשָׁהֶם. וְשָׂרִיפָהֶם.  
אֲחִיעֶזֶר אֲבִן עַמִּישַׁדַּי:  
כ(ו) וְעֶדֶד גִּישָׁה אֲתַעֲנִין וְסַתִּין  
אֲלֵפָא וְסָבַע מֵאִיהַ:  
כ(ז) וְאַלְנָאזֶלִין אֲלֵי גֵאֲנֵבָה  
סָבַט אֲשֶׁר. וְשָׂרִיפָהֶם. פִּגְעִיאַל  
אֲבִן עַכְרֹן: כ(ח) וְעֶדֶד גִּישָׁה.  
וְאַחַד וְאַרְבַּעִין אֲלֵפָא וְכִמְס  
מֵאִיהַ: כ(ט) וְאַלֵי גֵאֲנֵבָה סָבַט  
נִפְתָּלִי. וְשָׂרִיפָהֶם. אֲחִירַע אֲבִן  
עֵינָן: ל(ו) וְעֶדֶד גִּישָׁה. תִּלְאֲתַיָּה  
וְכִמְסִין אֲלֵפָא וְאַרְבַּע מֵאִיהַ:

**מֵאֵת אֶלֶף וְשִׁמְנַת־אַלְפִים  
וּמֵאֵה לְעֶבְאֵתֶם וְשִׁלְשִׁים  
יִסְעוּ: כָּל מְנִינְיָא לְמִשְׁרִית אֶפְרַיִם.  
מֵאֵה וּתְמִנְיָא אֲלֵפִין וּמֵאֵה לְחִילִיהוֹן.  
בְּתִלִּיתִיתָא נְטָלִין: ס כָּה דְגֵל  
מִחֲנֵה דָן עֲפִנָה לְעֶבְאֵתֶם  
וְנָשִׂיא לְבָנֵי דָן אֲחִיעֶזֶר  
בֶּן־עַמִּישַׁדַּי: טִיקַס מִשְׁרִית דָּן.  
עֲפוּנָא לְחִילִיהוֹן. וְרַבָּא לְבָנֵי דָן. אֲחִיעֶזֶר  
בַּר עַמִּישַׁדַּי: כו וְעֶבְאֹ וּפְקֻדֵיהֶם**

**שְׁנַיִם וְשִׁשִּׁים אֶלֶף וְשִׁבְעַת מֵאוֹת: וְחִילִיָּה וּמְנִינְיָהוֹן.  
שְׁתֵּין וּתְרִין אֲלֵפִין וְשִׁבְעַת מֵאֵה: כז וְהַחֲנִים עָלָיו מִטָּה  
אֲשֶׁר וְנָשִׂיא לְבָנֵי אֲשֶׁר פִּגְעִיאַל בֶּן־עַכְרֹן:  
וְדַשְׁרֹן סְמִיכִין עֲלוּהֵי שְׁבַטָא דְאֲשֶׁר. וְרַבָּא לְבָנֵי אֲשֶׁר. פִּגְעִיאַל בַּר  
עַכְרֹן: כח וְעֶבְאֹ וּפְקֻדֵיהֶם אֶחָד וְאַרְבַּעִים אֶלֶף  
וְחֲמִשׁ מֵאוֹת: וְחִילִיָּה וּמְנִינְיָהוֹן. אַרְבַּעִין וְחָד אֲלֵפִין וְחֲמִישׁ מֵאֵה:  
כט וּמִטָּה נִפְתָּלִי וְנָשִׂיא לְבָנֵי נִפְתָּלִי אֲחִירַע  
בֶּן־עֵינָן: וְשְׁבַטָא דְנִפְתָּלִי. וְרַבָּא לְבָנֵי נִפְתָּלִי. אֲחִירַע בַּר עֵינָן:  
ל וְעֶבְאֹ וּפְקֻדֵיהֶם שְׁלֹשָׁה וְחֲמִשִּׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע  
מֵאוֹת: וְחִילִיָּה וּמְנִינְיָהוֹן. חֲמִשִּׁין וּתְלָתָא אֲלֵפִין וְאַרְבַּע מֵאֵה:**

זולק הדקדוק: כ וְשִׁמְנַת־אַלְפִים וּמֵאֵה. תיבת ושמנת מלרע:



## תפסיר רס"ג

לא) פִּדְיָאֲלֶךָ גְּמִיעַ עֲדֵד עֶסְכֶר  
 דָּן. מֵאִידָה וְסִבְעָה וְכִמְסִין אֶלְפָא  
 וְסֵת מֵאִידָה. וְיִרְחִלֹן אֶכְרָא  
 לְגִיּוֹשָׁהֶם: לֵב הוֹלָאֵי מַעֲדוּדֵי  
 בְּנֵי אִסְרָאֵל לְבֵיּוֹת אֲבֹאִיהֶם.  
 גְּמֵלָה עֲדֵד אֶלְעֶסְאֶכֶר  
 לְגִיּוֹשָׁהֶם. סֵת מֵאִידָה אֶלְפָא  
 וְתִלְאֲתָהּ אֶלְאָפָא. וְכִמְסִין מֵאִידָה  
 וְכִמְסִין: לֵג וְאֶמָא אֶלְלִיּוֹאֲנִיּוֹן.  
 לֵם יִחְצוּ פִי גְמֵלָה בְּנֵי אִסְרָאֵל.  
 כְּמָא אָמַר אֶלְלָה מוּסִי:  
 לֵד תִּים צָנַע בְּנֵי אִסְרָאֵל.  
 כְּמָא אָמַר אֶלְלָה מוּסִי.  
 כְּדִיאָד נָזְלוּ פִי מְרַאכְזָהֶם  
 וְכְדִיאָד רְחִלוּ. כָּל סִבְט  
 לְעִשְׂאִירָה עֲלֵי בֵיּוֹת אֲבֹאִיהֶם:

כָּל-הַפְּקֻדִים לְמַחְנֵה דָן  
 מֵאֵת אֶלְפָא וְשִׁבְעָה  
 וְחֲמִשִּׁים אֶלְפָא וְשֵׁשׁ מֵאוֹת  
 לְאַחֲרָנָה יִסְעוּ לְדַגְלֵיהֶם:  
 כָּל מִנְיַנְיָא לְמִשְׁרֵית דָּן. מֵאָה וְחֲמִשִּׁין  
 וְשִׁבְעָא אֶלְפִין וְשִׁית מָאָה. בְּבִתְרֵיתָא  
 נְטֻלִין לְטַקְסִיהוֹן: פ לֵב אֶלָּה  
 פְּקוּדֵי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְבֵית  
 אֲבֹתָם כָּל-פְּקוּדֵי הַמַּחֲנֵה  
 לְעִבְאֲתָם שֵׁשׁ-מֵאוֹת אֶלְפָא  
 וְשִׁלְשֵׁת אֶלְפִים וְחֲמִשׁ

מֵאוֹת וְחֲמִשִּׁים: אֶלִין. מִנְיַנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָהוֹן. כָּל  
 מִנְיַנֵי מִשְׁרֵיתָא לְחִילֵיהוֹן. שִׁית מָאָה וְתִלְתָא אֶלְפִין. וְחֲמִשׁ מָאָה  
 וְחֲמִשִּׁין: לֵב וְהַלּוּיִם לֹא הָתַפְּקוּדוּ בְּתוֹךְ בְּנֵי  
 יִשְׂרָאֵל כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: וְלִיּוֹאֵי לֹא  
 אֲתַמְנִיאוּ. בְּגוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כְּמָא דְּפִקִיד יִי יֵת מֹשֶׁה: לֵד וַיַּעֲשׂוּ  
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה  
 כִּן-חָנוּ לְדַגְלֵיהֶם וְכִן נָסְעוּ אִישׁ לְמִשְׁפַּחְתּוֹ  
 עַל-בֵּית אֲבֹתָיו: וַעֲבָדוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כְּכֹל. דְּפִקִיד יִי יֵת מֹשֶׁה.  
 כִּן שָׂרוּן לְטַקְסִיהוֹן וְכִן נְטֻלִין. גְּבַר לְזַרְעִיתִיהָ עַל בֵּית אֲבֹתָהוּ: פ

תפסיר רס"ג

ג א) וְהָיָה נִסְפָּהּ קוֹם הָרוֹן וּמוֹסִי. פִּי וְקַת כִּי־אֵטַב אֱלֹהִים מוֹסִי פִּי גָבַל סִינִי: ב) וְהָיָה אֲסָמָא בְּנֵי הָרוֹן אֲלֶפְכֶר נָדָב וְאַבְיָהוּא. אֲלַעְזֵר וְאִיתְמַר: ג) הָיָה אֲסָמָא בְּנֵי הָרוֹן. אֲלֵאִימָה אֲלֶמְסוּחִין. אֲלֵדִי כָמֹל וְאֲגָבָהֶם לֹאֲלֵאֲמָמָה: ד) פְּמָאת נָדָב וְאַבְיָהוּא. בְּמָא קִרְבָּא נֶאֱרָא גִרְיָבָה. בִּין יְדֵי אֱלֹהִים פִּי בְרִימָה סִינִי. וְלֹם יָפוֹן לָהֶם בְּנִין. וְאֵם אֲלַעְזֵר וְאִיתְמַר. בְּחִצְרָהּ הָרוֹן אֲבִיָּהוּא:

⊕ רבועי תימן בספרי (רביעי) ג וְאֵלֶּה תוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה בַּיּוֹם דְּבַר יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי: וְאֵלֶּיךָ. תוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה. בַּיּוֹמָא. דְּמַלִּיל יִי יְת מֹשֶׁה בְּטוֹרָא דְּסִינַי: וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי־אֶהְרֹן הַבְּכֹר וְנָדָב וְאַבְיָהוּא אֲלַעְזֵר וְאִיתְמַר: וְאֵלֶּיךָ. וְאֵלֶּיךָ. שְׁמָהּת בְּנֵי אֶהְרֹן בּוֹכְרָא נָדָב. וְאַבְיָהוּא. אֲלַעְזֵר וְאִיתְמַר:

ג אֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים הַמְּשֻׁחִים אֲשֶׁר־ מִלֵּא יָדָם לְכַהֵן: אֵלֶּיךָ. שְׁמָהּת בְּנֵי אֶהְרֹן. כְּהֵנִיא דְּאֶתְרִבִּיאוּ. דְּאֶתְקָרַב קוֹרְבָּנְהוֹן לְשִׁמְשָׁא: ד וַיִּמַּת נָדָב וְאַבְיָהוּא לְפָנֵי יְהוָה בְּהַקְרִיבֶם אֵשׁ זָרָה לְפָנֵי יְהוָה בְּמִדְבַּר סִינַי וּבָנִים לֹא־הָיוּ לָהֶם וַיְכַהֵן אֲלַעְזֵר וְאִיתְמַר עַל־פְּנֵי אֶהְרֹן אֲבִיָּהֶם: וּמִית נָדָב וְאַבְיָהוּא קָדָם יִי. בְּקָרוֹבִיָּהוֹן אִישְׁתָּא נּוֹכְרִיתָא. קָדָם יִי בְּמִדְבַּר דְּסִינַי. וּבְנִין לֹא הָיוּ לָהוֹן. וְשִׁמִּישׁ אֲלַעְזֵר וְאִיתְמַר. עַל אִפִּי אֶהְרֹן אֲבוּהוֹן: פ

— רס"ג —

הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ יְלָדוּ: בַּיּוֹם דְּבַר ה' אֶת מֹשֶׁה. נְעִשְׂו אֵלוֹ הַתּוֹלְדוֹת שְׁלוֹ. שְׁלֻמְדֵן מִה שְׁלֻמְד מִפִּי הַגְּבוּרָה: ד עַל פְּנֵי אֶהְרֹן. בְּחִיָּו:

ג וְאֵלֶּה תוֹלְדֹת אֶהְרֹן וּמֹשֶׁה. וְאִינוּ מְזַכֵּיר אֵלֶּא בְּנֵי אֶהְרֹן. וְנִקְרָאוּ תוֹלְדוֹת מֹשֶׁה, לְפִי שְׁלֻמְדֵן תּוֹרָה. מְלַמֵּד שְׁכַל הַמְּלַמֵּד אֶת בְּן חִבְרוֹ תּוֹרָה, מְעַלָּה עֲלָיו

זֶלֶק הַדְּקוּקָה: ב שְׁמוֹת בְּנֵי־אֶהְרֹן. הַבִּי"ת בְּגַעִיא: ד וַיִּמַּת נָדָב וְאַבְיָהוּא לְפָנֵי יִי. אֵין כֹּאן פְּסִיק בֵּין תִּיבַת אֲבִיָּהוּא לְתִיבַת לְפָנֵי כָלֵל:

תפסיר רס"ג

**וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר:**  
**הַקְרַב אֶת-מִטֵּה לְוִי וְהַעֲמַדְתָּ אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶרֶן הַכֹּהֵן וְשָׂרְתוּ אֹתוֹ:**  
**קְרִיב יְתֵּן שִׁבְטֵי דְלוֹי וְתַקִּים יְתִיֵּה. קָדָם אֹהֶרֶן כָּהֵנָּה וְיִשְׁמְשׁוּן יְתִיֵּה:**  
**וְאֶת-מִשְׁמֶרְתּוֹ וְאֶת-מִשְׁמֶרֶת כָּל-הָעֵדָה לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד לְעֶבֶד אֶת-עַבְדַּת הַמִּשְׁכָּן:**  
**וְיִטְרוּן יְתֵּן מִטְרַתִּיָּה. וְיָת מִטְרַת כָּל בְּנֵי שֵׁטָא. קָדָם מִשְׁכָּן זְמָנָה לְמַפְלַח יְתֵּן פּוֹלְחַן מִשְׁכָּנָה:**  
**וְאֶת-כָּל-כְּלֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת-מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְעֶבֶד אֶת-עַבְדַּת הַמִּשְׁכָּן:**  
**וְיִטְרוּן יְתֵּן כָּל מְנִי מִשְׁכָּן זְמָנָה. וְיָת מִטְרַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמַפְלַח יְתֵּן פּוֹלְחַן מִשְׁכָּנָה:**  
**וְנָתַתָּה אֶת-הַלְוִיִּם לְאֹהֶרֶן וּלְבָנָיו נְתוּנִים**

— רס"י —

כמו שאמרו בבגתן ותַרַשׁ (מגילת יג, 3) וְהָלֹא  
 אין משמרתני ומשמרתך שוה, וכן משמרות  
 כְּהֵנָה וְלוֹוִיָּה: ח וְאֶת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.  
 שְׂבָלָן הָיוּ זְקוּקִין לְצָרְכֵי הַמִּקְדָּשׁ, אֲלֵא  
 שְׁהַלְוִיִּים בָּאִים תַּחְתִּיָּהֶם בְּשִׁלְיָחֻתָם, לְפִיכֶף  
 לֹקְחִים מֵהֶם הַמַּעֲשָׂרוֹת בְּשִׂכְרָן, שְׁנֹאֲמַר  
 (במדבר יט, 6) כִּי שָׂכַר הוּא לָכֶם חֶלֶף  
 עֲבוֹדַתְכֶם: ט נְתוּנִים הֵמָּה לוֹ. לְעֹזְרָה:

וְשָׂרְתוּ אֹתוֹ. וּמָהוּ הַשְׂרוּת, וְשָׂמְרוּ אֶת  
 מִשְׁמֶרְתּוֹ, לְפִי שְׁמִירַת הַמִּקְדָּשׁ עָלָיו שְׁלֵא  
 יִקְרַב זָר, כְּמוֹ שְׁנֹאֲמַר (במדבר יט, 6) אֲתָה  
 וּבְנֵיךָ וּבֵית אָבִיךָ אֲתָךְ תִּשְׂאוּ אֶת עֹן  
 הַמִּקְדָּשׁ, וְהַלְוִיִּים הִלְלוּ מְסִיעִין אוֹתָם, זֶה הוּא  
 הַשְׂרוּת: ז וְשָׂמְרוּ אֶת מִשְׁמֶרְתּוֹ. כָּל מְנֵי  
 שְׁהָאָדָם מְמַנֶּה עָלָיו וּמַטֵּל עָלָיו לְעִשׂוֹתוֹ,  
 קְרוִי מִשְׁמֶרֶת בְּכָל הַמִּקְרָא וּבְלִשׁוֹן מִשְׁנֵה,

תפסיר רס"ג

הם לה. מן בני אֶרְצֵי־אֵלֶיךָ:  
(י) וְהָרֹאֵן וּבְנֵיהֶם תִּזְכָּר. וְיִחַפְצִי  
אֶמְאֶתְהֶם. (י"ב: אֶמְאֶתְהֶם).  
וְאִי אֶגְנְבִי תִקְדָּם אֵלֶיךָ  
פְּלִיקְתָּל: (יא) תִּים כָּלֶם אֵלֶיךָ  
מוֹסִי תִכְלִימָא: (יב) פְּאֵנִי קֹדֶם  
שְׂדֵפֶת אֵלֶיךָ אֶנְיִן. מִן בֵּין בְּנֵי  
אֶרְצֵי־אֵלֶיךָ. בְּדֹל כָּל בְּכֹר. אֲוֹל  
בְּטֹן מִן בְּנֵי אֶרְצֵי־אֵלֶיךָ. פְּיִצִּירוּ לִי  
אֵלֶיךָ אֶנְיִן: (יג) כָּמָא לִי כָּל  
בְּכֹר. פִּי יוֹם אֶהְלֶכֶת כָּל בְּכֹר פִּי  
בְּלֹד מִצְרַיִם. אֶקְדָּסֶת לִי כָּל בְּכֹר  
פִּי מֵא בֵּין בְּנֵי אֶרְצֵי־אֵלֶיךָ מִן

נְתוּנִים הָמָּה לֹו מֵאֵת בְּנֵי  
יִשְׂרָאֵל: וְתִתֵּן יָת לִיֹּאֵי. לְאֶהְרֹן  
וּלְבִנָּוָהִי. מְסִירִין יְהִיבִין אֲנֹוֹן לִיֹּהֶ. מִן בְּנֵי  
יִשְׂרָאֵל: וְאֶת־אֶהְרֹן וְאֶת־  
בְּנָיו תִּפְקֹד וְשָׂמְרוּ אֶת־  
כְּהֻנָּתָם וְהָזֵר הַקָּרֵב יוֹמֵת:  
וְיָת אֶהְרֹן וְיָת בְּנָוָהִי תִמְנִי. וְיִשְׂרֹן יָת  
כְּהוֹנֵת־הוֹן. וְחִילוֹנִי דִיקָרֵב יִתְקַטִּיל: כ  
וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה

לֵאמֹר: וּמִלִּיל יִי עִם מֹשֶׁה לְמִימְרֵי: וְאֲנִי הֵנָּה לְקַחְתִּי  
אֶת־הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תַּחַת כָּל־בְּכֹר  
פֶּטֶר רַחֵם מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהָיוּ לִי הַלְוִיִּם: וְאֵנָּה הֵא  
קְרִיבִית יָת לִיֹּאֵי. מִגֹּו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. חֶלֶף כָּל בּוֹכְרָא. פֶּתַח וּלְדָא מִבְּנֵי  
יִשְׂרָאֵל. וְיִהוֹן מְשֻׁמְשִׁין קְדָמִי לִיֹּאֵי: וְכִי לֹו כָּל־בְּכֹר  
בְּיוֹם הַכֹּתִי כָּל־בְּכֹר בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם הַקְּדָשְׁתִּי  
לִי כָּל־בְּכֹר בְּיִשְׂרָאֵל מֵאָדָם עַד־בְּהֵמָה לִי  
יְהִיוּ אֲנִי יְהוָה: אֲרִי דִילִי כָּל בּוֹכְרָא. בְּיוֹמָא דְקַטְלִית כָּל

— רס"ג —

מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. כְּמוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.  
כְּלוֹמֵר מִשְׁאֵר כָּל הָעֵדָה נִבְדְּלוּ לְכָף בְּגִזְרַת  
הַמִּקְוִם, וְהוּא נְתוּנִים לֹו, שְׁנַאֲמָר (במדבר ס, יט)  
וְאֶתְנָה אֶת הַלְוִיִּם נְתוּנִים וְגו': י וְאֶת אֶהְרֹן  
וְאֶת בְּנָיו תִּפְקֹד. לְשׁוֹן פְּקִידוֹת וְאֵינֹו לְשׁוֹן

מִנְיָן: וְשָׂמְרוּ אֶת כְּהֻנָּתָם. קְבֻלַּת דְּמִים  
וְזִיקָה וְהַקְטָרָה וְעִבּוּדוֹת הַמְּסוּרוֹת לַכֹּהֲנִים:  
י וְאֲנִי הֵנָּה לְקַחְתִּי. וְאֵנִי מֵהִיכָן זְכִיתִי בְּהֵן:  
מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. שִׁיְהִיוּ יִשְׂרָאֵל שׁוֹכְרִין  
אוֹתָן לְשֵׁרוֹת שְׁלִי. עַל יְדֵי הַבְּכוֹרוֹת זְכִיתִי

תפסיר רס"ג

אנסאן אלי' בהימה כד'אך  
 יציר לי הולאי אנא אללה  
 שרפתהם: יד) ת'ם כלם אללה  
 מוסי'. פי ברייה סיני קאילא:  
 טו) עד בני לוי. לביות אבאיהם  
 לעשאיריהם. כל ד'כר. מן אבן  
 שהר פצאעדא תעד'הם:  
 טז) פעדהם מוסי' עלי קול  
 אללה. כמי' אמר: יז) והולאי  
 כאנו בני לוי באסמאיהם.  
 גרשון. וקהת ומררי:

בוכרא בארעא דמצרים. אקדישית  
 קדמי כל בוכרא ב'ישראל. מאנשא עד  
 בעירא. דילי יהון אנא יי: פ

❖ חמישי בספרי תימן ❖ (חמישי) ד' וידבר

יהוה אל-משה במדבר

סיני לאמר: ומליל יי עם משה.

במדברא דסיני למימר: טז פקד

את-בני לוי לבית אבתם

למשפחתם כל-זכר מן-חדש ומעלה

תפקדם: מני ית בני לוי. לבית אבהתהון לזרעיתהון. כל דכורא.

מבר ירחא ולעילא תמנינון: טז ויפקד אתם משה על-פי

יהוה כאשר צוה: ומנא יתהון. משה על מימרא דיי. כמא

דאתפקד: ד' ויהיו-אלה בני-לוי בשמתם גרשון

וקהת ומררי: והו אלין בני לוי בשמתהון. גרשון. וקהת ומררי:

— רס"י —

מונה חשבונם לא תמצאם אלא שבועים חסר  
 אחת, והיא השלימה את המנין: טז על פי  
 ה'. אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא היאך  
 אני נכנס לבתי כלם ולתוף אהליהם לדעת  
 מנין יונקיהם. אמר לו הקדוש ברוך הוא  
 עשה אתה את שלך ואני אעשה את שלי.  
 הלך משה ועמד על פתח האהל והשכינה  
 מקדמת לפניו, ובת קול יוצאת מן האהל  
 ואומרת כך וכך תינוקות יש באהל זה, לכך  
 נאמר על פי ה':

בהם ולקחתים תמורתם, לפי שהיתה  
 העבודה בבכורות, וכשחטאו בעגל נפסלו,  
 ותלויים שלא עבדו עבודה זרה נבחרו  
 לתחיתיהם: טז מן חדש ומעלה. משיצא  
 מכלל נפלים הוא נמנה לקרא שומר  
 משמרת הקדש. אמר ר' יהודה ברבי שלום  
 למוד הוא אותו השבט להיות נמנה מן  
 הבטן, שנאמר (צמ"ו, כו, כט) אשר ילדה אתה  
 ללוי במצרים, עם פניסתה בפתח מצרים  
 ילדה אתה. ונמנית בשבועים נפש, שפשאתה

תפסיר רס"ג

יה) וה' אָסַמָּא בְּנֵי גֵרְשׁוֹן.  
 לְעִשְׂאִירָהֶם. לְבָנֵי וְשִׁמְעִי:  
 יט) וּבְנֵי קָהָת לְעִשְׂאִירָהֶם.  
 עֶמְרָם וַיִּצְהָר. חֲבֵרוֹן וְעִזִּיאֵל:  
 כ) וּבְנֵי מֵרָרִי. לְעִשְׂאִירָהֶם  
 מַחֲלִי וּמוֹשִׁי. הַדִּיהַ עִשְׂאִיר  
 אֱלִילִיאֲנִיִן לְבָיִת אֲבָאִידִם:  
 כא) לְגֵרְשׁוֹן. עִשִׂירָהּ לְבָנֵי.  
 וְעִשִׂירָהּ שִׁמְעִי. הַדִּיהַ  
 עִשְׂאִירָהּ: כב) וְעִדְדָהֶם  
 בְּאַחֲצָא כָּל דְּכִּר. מִן אֲבִן שֶׁהָר  
 וְצִאֲעֵדָא. סַבְעָה אֱלֵאָף וְכִמְס  
 מֵאִידֵה: כג) וְעִשְׂאִירָהֶם. יִנְזָלוֹן  
 וְרָא אֱלִמְסַכָּן פִּי אֱלִמְגֵרֵב:

**וְאֵלֶּה שְׁמוֹת בְּנֵי-גֵרְשׁוֹן  
 לְמִשְׁפַּחַתָּם לְבָנֵי וְשִׁמְעִי:  
 וְאֵלִין. שְׁמֵהָת בְּנֵי גֵרְשׁוֹן לְזִרְעֵיתָהוֹן:  
 לְבָנֵי וְשִׁמְעִי: וּבְנֵי קָהָת  
 לְמִשְׁפַּחַתָּם עֶמְרָם וַיִּצְהָר  
 חֲבֵרוֹן וְעִזִּיאֵל: וּבְנֵי קָהָת  
 לְזִרְעֵיתָהוֹן. עֶמְרָם וַיִּצְהָר. חֲבֵרוֹן וְעִזִּיאֵל:  
 וּבְנֵי מֵרָרִי לְמִשְׁפַּחַתָּם  
 מַחֲלִי וּמוֹשִׁי אֵלֶּה הֵם  
 מִשְׁפַּחַת הַלְוִי לְבֵית**

**אֲבֹתָם: וּבְנֵי מֵרָרִי. לְזִרְעֵיתָהוֹן מַחֲלִי וּמוֹשִׁי. אֵלִין אֲנֹן. זִרְעֵית לְוִי  
 לְבֵית אֲבֹתָהוֹן: כד) לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלְבָּנִי  
 וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשָׁנִי:  
 לְגֵרְשׁוֹן. זִרְעֵית לְבָנֵי. וְזִרְעֵית שִׁמְעִי. אֵלִין אֲנֹן. זִרְעֵית גֵּרְשׁוֹן:  
 כה) פְּקֻדֵיהֶם בְּמִסְפָּר כָּל-זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה  
 פְּקֻדֵיהֶם שִׁבְעַת אֲלָפִים וַחֲמִשׁ מֵאוֹת: מִנִּינִיהוֹן  
 בְּמִנִּין כָּל דְּכֹרָא. מִפֶּר יֶרְחָא וְלַעִילָא. מִנִּינִיהוֹן. שִׁבְעָא אֲלָפִין וַחֲמִשׁ  
 מֵאָה: כו) מִשְׁפַּחַת הַגֵּרְשָׁנִי אַחֲרֵי הַמִּשְׁכָּן יַחֲנוּ  
 יָמָה: זִרְעֵית גֵּרְשׁוֹן. אַחֲרֵי מִשְׁכַּנָּא. יִשְׂרוֹן מַעֲרָבָא:**

— רס"י —

כד) לְגֵרְשׁוֹן מִשְׁפַּחַת הַלְבָּנִי. כְּלוֹמַר לְגֵרְשׁוֹן הָיוּ הַפְּקוּדִים מִשְׁפַּחַת הַלְבָּנִי וּמִשְׁפַּחַת הַשִּׁמְעִי  
 פְּקוּדֵיהֶם כָּךְ וְכָךְ:

זֶלֶק הַדְּקוּק: ה' שְׁמוֹת בְּנֵי-גֵרְשׁוֹן. הַבִּי"ת בַּגְּעִיא:



**אַלְפִים וְשֵׁשׁ מֵאוֹת שְׁמֵרֵי**  
**מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ:** בְּמִנִּין כָּל  
 דְּכוּרָא. מִבֶּר יֶרְחָא וּלְעֵילָא. תִּמְנֵיא  
 אֶלְפִין וְשִׁית מָאָה. נְטָרֵי מִטְרַתָּא  
 דְּקוּדְשָׁא: כֹּט **מִשְׁפַּחַת בְּנֵי-**  
**קֹהֵת יַחֲנוּ עַל יַרְדֵּי הַמִּשְׁפָּן**  
**תִּימְנָה:** זֶרְעֵית בְּנֵי קֹהֵת יִשְׂרוּן. עַל  
 שְׂדָא דְּמִשְׁכְּנָא דְּרוּמָא: ל **וּנְשֵׂיא**  
**בֵּית-אָב לְמִשְׁפַּחַת הַקֹּהֵתִי**

תפסיר רס"ג  
 שְׁהֵר פְּצֵאעֵדָא. תִּמְנֵיא  
 אֶלְפֵי וְשִׁית מֵאוֹת. חֲפְצֵי  
 מִחֲפִין אֶלְקֹדֶס: כֹּט (וְעֵשֶׂאִירָהֶם  
 יַנְזִלוּן. אֶלֵי גֵאנֵב אֶלְמִסְכָּן  
 פִּי אֶלְגֵּנוּב: ל) וְשִׁרְיָפָהֶם  
 אֶלִיצָפָן אֶבָן עֻזִּיאֵל:  
 לֹא (וְחֲפְצֵיהֶם. אֶלְצֵנְדִיק  
 וְאֶלְמֵאִידָה וְאֶלְמֵנָרָה  
 וְאֶלְמֵדִיאֵבָת. וְאֶנִּיהִ אֶלְקֹדֶס.  
 אֶלְדִּי יַכְדִּמוֹן בְּהָא. וְאֶלְסֵתֵר  
 וְסֵאִיר כִּדְמֵתָה: לֵב) וְשִׁרְיָפֵי  
 אֶשְׂרָאֵף אֶלְלִיוֹאֲנִין אֶלְעֹזֵר  
 אֶבָן הֶרֶן אֶלְאֵמָם. מִוְכָל

**אֶלִיצָפָן בֶּן-עֻזִּיאֵל:** וְרַב בֵּית בָּא לְזֶרְעֵית קֹהֵת. אֶלִיצָפָן בֶּר  
 עֻזִּיאֵל: לֹא **וּמִשְׁמֶרֶתֶם הָאָרֶץ וְהַשְּׁלַחַן וְהַמִּנְרָה**  
**וְהַמִּזְבֵּחַת וְכָלִי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ בָהֶם**  
**וְהַמִּסֵּךְ וְכָל עֲבֹדָתוֹ:** וּמִטְרַתָּהוֹן. אֶרוּנָא וּפְתוּרָא וּמִנְרַתָּא  
 וּמִדְּבַחֲתָא. וּמִנֵּי קוּדְשָׁא. דִּישְׁמִשׁוֹן בְּהוֹן. וּפְרָסָא. וְכָל פּוּלְחָנֵיהֶ:  
 לֵב **וּנְשֵׂיא נְשֵׂיאֵי הַלְוִי אֶלְעֹזֵר בֶּן-אֶהֲרֹן הַכֹּהֵן**  
**פְּקֹדֵת שְׁמֵרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ:** וְאֶמְרָפְלָא דְּמִמְנָא עַל  
 רַבְרְבֵי לִיוֹאֵי. אֶלְעֹזֵר בֶּר אֶהֲרֹן בְּהֵנָא. מִתְּחֹת יְדוּהֵי מְמוֹנֵן.

— כ"ט —

שְׁלַחֲצֵר: כֹּט מִשְׁפַּחַת בְּנֵי קֹהֵת יַחֲנוּ וּגְוִי  
 תִּימְנָה. וְסְמוּכִין לָהֶם דְּגֵל רְאוּבֵן הַחֹנִים  
 תִּימְנָה. אוֹי לְרָשָׁע וְאוֹי לְשֹׂכֵנוּ, לְכָף לְקוּ  
 מִהֶם דָּתֵן וְאֶבִירִם וּמְאֵתִים וְחֲמִשִּׁים אִישׁ עִם  
 קָרַח וְעֵדְתוֹ, שְׁנַמְשָׁכוּ עִמָּהֶם בְּמַחְלָקָתָם:  
 לֹא וְהַמִּסֵּךְ. הִיא הַפְּרָכֶת, שְׂאָף הִיא קְרוּיָה  
 פְּרָכֶת הַמִּסֵּךְ: לֵב וְנְשֵׂיא נְשֵׂיאֵי הַלְוִי. מְמִנָּה  
 עַל בָּלָם. וְעַל מַה הִיא נְשֵׂאוֹתָהּ, פְּקֹדֵת  
 שְׁמֵרֵי מִשְׁמֶרֶת הַקֹּדֶשׁ, עַל יְדוּ הִיא פְּקֹדֵת  
 בָּלָם:



תפסיר רס"ג

נְטְרֵי מִטְרַתָּא דְקֹדְשָׁא: לָג לְמֶרְרִי  
 מִשְׁפַּחַת הַמַּחֲלֵי וּמִשְׁפַּחַת  
 הַמוֹשִׁי אֵלֶּה הֵם מִשְׁפַּחַת

מֶרְרִי: לְמֶרְרִי זֹרְעֵית מַחֲלֵי וְזֹרְעֵית  
 מוֹשִׁי אֵלֶּיךָ אֲנֹנִי זֹרְעֵית מֶרְרִי:

לְדֹ וּפְקֻדֵיהֶם בְּמִסְפַּר כָּל-  
 זָכָר מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעֲלָה

שֵׁשֶׁת אֲלָפִים וּמֵאֵתִים:

וּמִנְיַהֲוֹן בְּמִנִּין כָּל דְּכוּרָא מִפֶּר  
 יֶרְחָא וְלַעֲלֵאָּ שֵׁשֶׁת אֲלָפִין

וּמֵאֵתִין: לְדֹ וּנְשֵׂיא בֵּית-אָבִי

לְמִשְׁפַּחַת מֶרְרִי צִוְיָאֵל בֶּן-אֲבִיחִיל עַל

יֶרֶךְ הַמִּשְׁכָּן יַחְנוּ צִפְנָה: וְרַב בֵּית בָּא לְזֹרְעֵית מֶרְרִי.

צִוְיָאֵל בֶּר אֲבִיחִיל. עַל שְׂדָא דְמִשְׁכָּנָא יִשְׂרוּן צְפוּנָא:

לְדֹ וּפְקֻדַת מִשְׁמֶרֶת בְּנֵי מֶרְרִי קֶרְשֵׁי הַמִּשְׁכָּן

וּבְרִיחֵיו וְעַמֻּדָיו וְאֲדָנָיו וְכָל-כְּלָיו וְכָל

עֲבָדָתוֹ: וְדַמְסִיר לְמִטְרָ לְבְנֵי מֶרְרִי דְפִי מִשְׁכָּנָא.

וְעִבְרוּהִי וְעַמּוּדוּהִי וְסֻמְכוּהִי וְכָל מְנוּהִי וְכָל פּוֹלְחָנִיהִי: לְדֹ וְעַמֻּדָיו

הַחֲצֵר סָבִיב וְאֲדָנֵיהֶם וּיְתֻדָּתָם וּמִיִּתְרֵיהֶם:

וְעַמּוּדֵי דְרִתָּא. סְחֹר סְחֹר וְסֻמְכִיהוּן וְסִפִּיהוּן וְאַטּוּנִיהוּן:

בְּחֵאפְצֵי מַחֲפִיץ אֲלֻקְדָּס:

לָג) וְלִמְרֵי עֲשִׂירָה מַחֲלֵי.

וְעֲשִׂירָה מוֹשִׁי הוֹלָאִי

עֲשִׂירָה: לְדֹ) וְעִדְדָהֶם בְּאַחְצָא

כָּל דְּכִרָּה מִן אֲבִין שְׁחַר

פְּצֵאעֵדָא. סִתְהֵי אֲלֵאָּ

וּמֵאֵתִין: לְדֹ) וְשִׂרְיָהֶם.

צִוְיָאֵל אֲבִין אֲבִיחִיל. וְיִנְזֹלֹן

אֲלֵי גֵאנְבֵי אֲלִמְסָן פִּי

אֲלִשְׁמַאל: לְדֹ) וּפְכֵאלָהִי

חֲפִיץ בְּנֵי מֶרְרִי. תְּכִיאֲתַג

אֲלִמְסָן. וְאַמְהַאגָּה וְעַמּוּדָה

וְקוֹאעֵדָה. וְכָל אֲנִיתָה וְסֵאִיר

כִּדְמִתָּה: לְדֹ) וְעַמּוּד אֲלֵי

צִרְאָדָּק מִסְתְּדִירָא. וְקוֹאעֵדָהֵא

וְאַתְנַאבְהָא:

זֶלֶק הַדְּקֻדֹק: וְכָל-כְּלָיו וְכָל עֲבָדָתוֹ. תִּיבַת כְּלָיו בְּטַפְחָא בְּכָל הַתִּיגָאן:

תפסיר רס"ג

לח) ואלנאזלין בין ידי אלמסכן. בין ידי כ'בא אלמחצ'ר פי אלמשרק. מוסי' וחרון ובניה. תאפצ'י מחפץ' אלמקודס. ומחפץ' בני אסראיל. ואי אגנבי תקדם אלי' ד'אלך פליקתל: לט) פד'אלך גמיע ע'דד אלליואנין. אלד'י ע'דהם מוסי' וחרון. עלי' קול אללה לעשאיר'הם. כל ד'כ'ר מן אבן שחר פצאע'דא. את'נין ועשרין אלפא: ט) ת'ם קאל אללה

לֶחָ וְהַחֲנִים לְפָנַי הַמִּשְׁכָּן  
קִדְמָה לְפָנַי אֶהְ-מוֹעֵד |  
מִזְרָחָה מֹשֶׁה | וְאַהֲרֹן וּבָנָיו  
שֹׁמְרִים מִשְׁמֶרֶת הַמִּקְדָּשׁ  
לְמִשְׁמֶרֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל  
וְהֵזַר הַקָּרֵב יוֹמָת: וְדִשְׁרוּ קֶדֶם  
מִשְׁכְּנָא. קדומא קדם משכן זמנא  
מדנחא. משה ואהרן ובנוהי. נטרי מטרת  
מקדשא. למטרת בני ישראל. וחילוני

דיקרב יתקטיל: לט) כל-פקודי הלויים אשר  
פקד משה ואהרן על-פי יהוה למשפחתם  
כל-זכר מבן-חדש ומעלה שנים ועשרים  
אלף: כל מנני ליואי. דמנא משה ואהרן. על מימרא די  
לזרעית'הון. כל דכורא מבר ירחא ולעילא. עשרין ותריין אלפין: ס  
⦿ טיפוס תימן בספרי ⦿ (ששי) ⦿ ויאמר יהוה אל-משה

— רש"י —

ובפרטן אתה מוצא שלש מאות יתרים, בני גרשון שבעת אלפים וחמש מאות, בני קהת שמונת אלפים ושש מאות, בני מררי ששת אלפים ומאתים, [הרי שנים ועשרים אלף ושלוש מאות]. ולמה לא פללן עם השאר ויפדו את הבכורות, ולא יהיו זקוקים השלשה ושבעים ומאתים בכורות העודפים על המנן לפדיון, אמרו רבותינו במסכת בכורות (בכורות כ ט) אותן שלש מאות לזים בכורות היו ודים שיפקיעו עצמם מן הפדיון:

לש משה ואהרן ובניו. וסמוכין להם דגל מחנה יהודה, והחונגים עליו יששכר וזבולן, טוב לצדיק טוב לשכנו, לפי שהיו שכניו שלמשה שהיה עוסק בתורה, נעשו גדולים בתורה, שנאמר (תהלים ס, ט) יהודה מחקקי ומבני יששכר יודעי בינה וגוי' (דכ"י א' יז לג) מאתים ראשי סנהדראות, ומזבולן משכים בשבט סופר (שופטים כ יד): לט) אשר פקד משה ואהרן. נקוד על ואהרן, לומר שלא היה במנן הלויים: שנים ועשרים אלף.

## תפסיר רס"ג

לְמוֹסִי. עֵד כָּל בְּכֹר דְיָכֵר מִן בְּנֵי אִסְרָאֵל. מִן אַבְן שֹהַר פְּצֵאעֵדָא. וְאַרְפַּע אַחְצָא אִסְמֵאֵיהֶם: (מא) וְכִד' אֵלֵּי לְיוֹאֲנָיִן לִי אֲנִי אֱלֹהֵי שׁוֹדְפֵתְהֶם. בְּדֹל כָּל בְּכֹר מִן בְּנֵי אִסְרָאֵל. וּבְהָאִים אֱלֹלְיוֹאֲנָיִן. בְּדֹל כָּל בְּכֹר. מִן בְּהָאִים בְּנֵי אִסְרָאֵל: (מב) פְּעֵד מוֹסִי. כְּמֵא אֲמַרְהָ אֱלֹהֵי. כָּל בְּכֹר מִן בְּנֵי אִסְרָאֵל: (מג) פְּכָאן כָּל בְּכֹר דְיָכֵר. בְּאַחְצָא אִסְמֵאֵיהֶם. מִן אַבְן שֹהַר פְּצֵאעֵדָא כְּדִיאֲלֵךְ. אֶתְנִין וְעֶשְׂרִין אֲלֵפָא.

פֶּקֶד כָּל-בְּכֹר זָכָר לְבְנֵי  
יִשְׂרָאֵל מִבֶּן-חֹדֶשׁ וּמַעְלָה  
וּשְׂאֵאת מִסְפַּר שְׁמֹתָם:  
וְאָמַר יְיָ לְמֹשֶׁה. מִנִּי כָל בְּכֹרִיא דְכֹרִיא  
לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל. מִבֶּר יֶרְחָא וּלְעֵילָא.  
וְקִבִּיל יְת חֲשַׁבֵּן שְׁמֹתָהוּן:  
וּלְקַחְתָּ אֶת-הַלְוִיִּם לִי  
אֲנִי יְהוָה תַּחַת כָּל-בְּכֹר  
בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵת בְּהֵמַת  
הַלְוִיִּם תַּחַת כָּל-בְּכֹר

בְּבֵהֶמַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְתִקְרִיב יְת לְיוֹאֲנָי קְדָמִי אֲנִי יְיָ. חֲלָף  
כָּל בּוֹכְרָא בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. וְיְת בְּעִירָא דְלְיוֹאֲנָי. חֲלָף כָּל בּוֹכְרָא. בְּבֵעִירָא  
דְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: מִבְּ וַיִּפְקֹד מֹשֶׁה כָּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה  
אֹתוֹ אֵת כָּל-בְּכֹר בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וּמִנָּא מֹשֶׁה. כְּמֵא  
דְּפִקִיד יְיָ יְתִיָּה. יְת כָּל בּוֹכְרָא בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל:  
וַיְהִי כָּל-בְּכֹר זָכָר בְּמִסְפַּר שְׁמֹת מִבֶּן-חֹדֶשׁ  
וּמַעְלָה לְפִקְדֵיהֶם שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים אֲלֶף שְׁלֹשָׁה  
וּשְׁבַעִים וּמֵאָתַיִם: וַהֲוָה כָּל בְּכֹרִיא דְכֹרִיא. בְּמִנִּין  
שְׁמֹתָהוּן. מִבֶּר יֶרְחָא וּלְעֵילָא לְמִנְיָנֵיהוּן. עֶשְׂרִין וְתֵרִין אֲלֵפִין.

— רש"י —

מ פֶּקֶד כָּל בְּכֹר זָכָר וְגו' מִבֶּן חֹדֶשׁ וּמַעְלָה. מְשֻׁצָא מִכְּלָל סִפְק נְפִלִים:

זֶלֶק הַדְּקֻדּוֹק: מֵא וּלְקַחְתָּ אֶת הַלְוִיִּם לִי. בְּקִצַּת תִּיגָאן תִּיבַת וּלְקַחְתָּ בּוֹקֶף קִטְזָן: מִבְּ אֵת כָּל  
בְּכֹר בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. תִּיבַת אֵת בְּצִירֵי וּמֵאֲרַכָּה:

תפסיר רס"ג

ומאיתין ות'לא תיה וסבעין:  
 (מד) ת'ם כלם אללה מוסי'  
 תפלימא: (מה) כ'ד' אלליואנין.  
 ב'דל כל בכר מן בני אסראיל.  
 ובהאים אלליואנין אנא אללה  
 שרפתהם: (מו) ואמא פ'דא  
 אלמאיתין ואלת'לא תיה ואל'  
 סבעין. אלזאידין עלי אל'  
 ליואנין. מן בכור בני אסראיל:  
 (מו) פ'כ'ד' כ'מסה מת'אקיל לכל  
 גמגמה. פ'צ'יה במתקאל  
 אלקדס. כל מתקאל עשרין  
 דאנק: (מח) ואדפע אלפ'צ'יה

מאתן ושבועין ותלתא: פ מה וידבר  
 יהוה אל-משה לאמר:

ומליל יי עם משה למימר: מה קח  
 את-הלואים תחת כל-בכור  
 בבני ישראל ואת-בהמת  
 הלואים תחת בהמתם  
 והיו-לי הלואים אני יהוה:  
 קריב ית ליואי. חלף כל בוכרא בבני  
 ישראל. וית בעירא דליואי חלף

בעירהון. ויהון משמשין קדמי ליואי אנא יי: מה ואת פדויי  
 השלשה והשבועים והמאתים העדפים  
 על-הלואים מבכור בני ישראל: וית פורקן מאתן.  
 ושבועין ותלתא. דיתירין על ליואי. מבכוריא דבני ישראל:  
 מה ולקחת חמשת חמשת שקלים לגלגלת  
 בשקל הקדש תקח עשרים גרה השקל: ותסב.  
 חמש חמש. סלעין לגלגלתא. בסלעי קודשא תסב. עשרין מעין  
 סלעא: מה ונתתה הכסף לאהרן ולבניו פדויי

— כ"ט —

השלשה ונוי. ואת הבכורות הצריכין  
 להפדות בהם, אלו השלשה ושבועים  
 ומאתים העודפים בהם, יתרים על הלואים,  
 מהם תקח חמשת שקלים לגלגלת, כף היתה  
 מכירתו שליוסף עשרים כסף, שהיה בכורה  
 שלרחל:

מכ ואת בהמת הלואים ונוי. לא פדו בהמות  
 הלואים את בכורי בהמה טהורה שלישראל,  
 אלא את פטרי חמוריהם, ושה אחד  
 שלבן לוי פטר כמה פטרי חמורים  
 שלישראל, תדע שהרי מנה העודפים באדם  
 ולא מנה העודפים בבהמה: מ ואת פדויי

תפסיר רס"ג

להרון ובניה. פֶּדָא אלפאצ'לין עליהם: מט) פֶּאֶכֶד' מוסי. פֶּצִיח' אלפֶּדָא. מן אלזאִידין. עלי' אלליואנין: ט) מן בכור בני אסראיל אֶכֶד' תלך אלפֶּצִיח'. אלף ותִּלְאֵת' מאיה. וְכִמְסָה וְסִתִּין. מתקאל בְּמִתְקָאֵל (אלקדס: נא) פֶּדְפַע מוסי' פֶּצִיח' אלפֶּדָא. אלי' הרון ובניה עלי קול אללה. כְּמָא אמרה: ד א) תִּם כְּלָם אללה מוסי' וְהָרוֹן תְּכַלִּימָא:

**הַעֲדָפִים בָּהֶם: וְתִתִּין כֶּסֶף. לְאַהֲרֹן וּלְבִנָּוָהי. פּוֹרְקוֹן דִּיתִירִין בְּהוֹן: מִסְּ וַיִּקַּח מֹשֶׁה אֶת כֶּסֶף הַפְּדִיּוֹם מֵאֵת הַעֲדָפִים עַל פְּדוּיֵי הַלְוִיִּם: וְנָסִיב מֹשֶׁה. יֵת כֶּסֶף פּוֹרְקָנְהוֹן. מִן דִּיתִירִין. עַל פְּרִיקֵי לְיוֹאֵי: מֵאֵת בְּכוֹר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָקַח אֶת-הַכֶּסֶף חֲמֹשֶׁה וְשָׁשִׁים וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְאַלְף**

**בְּשֶׁקֶל הַקֹּדֶשׁ: מִן בְּכוֹרֵי יִשְׂרָאֵל נָסִיב יֵת כֶּסֶף. אֶלֶף וּתְלַת מֵאָה. וְשִׁתִּין וְחֲמִשָּׁה סֵלְעִין בְּסֵלְעֵי קוֹדֶשׁ: וַיִּתֵּן מֹשֶׁה אֶת-כֶּסֶף הַפְּדִים לְאַהֲרֹן וּלְבָנָיו עַל-פִּי יְהוָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת-מֹשֶׁה: וַיְהִי מֹשֶׁה. יֵת כֶּסֶף פְּרִיקֵיָא. לְאַהֲרֹן וּלְבִנָּוָהי עַל מִמְרָא דֵיֵי. כְּמָא דְפִקִּיד יֵי יֵת מֹשֶׁה: פִּי טוֹ שִׁבְעִינִי בְּסִפְרֵי תִּסְרוֹן (שביעי) ד וַיִּדְבֹר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יֵי עִם מֹשֶׁה וּלְאַהֲרֹן לְמִימְרָ:**

רס"י

שאומר לו תן חמשת שקלים. לאמר לי אני מפדויי הלוים. מה עשה. הביא שנים ועשרים אלף פתקין וכתב עליהן בן לוי ומאתים ושבעים ושלושה פתקין כתב עליהן חמשה שקלים. בללן ונתנו בקלפי אמר להם בואו וטלו פתקיכם לפי הגורל:

מט העדפים על פדויי הלוים. על אותן שפדו הלוים בגופן: חמשה וששים ושלוש מאות ואלף. כך סכום החשבון חמשת שקלים לגלגלת. למאתים בכורות אלף שקל לשבעים בכורות שלש מאות וחמשים שקל לשלוש בכורות חמשה עשר שקל. אמר ביצד אעשה בכור

תפסיר רס"ג

(ב) אַרְפֵּעָא גְמִלְהִי בְנֵי קֹהֵת. מִן  
 בֵּין בְּנֵי לֵוִי. לְעִשְׂאִירֵהֶם וּבֵינֵיהֶם  
 אֲבֹאֵיהֶם: (ג) מִן אֲבֹן תִּלְאֲתִיץ  
 סֵנֶה פְּצֹאֲעֵדָא. אֲלֵי אֲבֹן  
 כִּימְסִין סֵנֶה. כֹּל מִן יִדְכֹּל  
 לְאֵלְגִישׁ. לְיַעֲמֹל צְנֹאֲעָה פִּי  
 כִּיבֹא אֶלְמַחְצִיר: (ד) הֲדִיָּה  
 כִּימֵדָה בְּנֵי קֹהֵת פִּי כִּיבֹא  
 אֶלְמַחְצִיר. כִּי אֵץ אֶלְאֶקְדָּאס:  
 (ה) וַיִּדְכֹּל הָרוֹן וּפְנִיָּה עֲנֵד רְחִיל  
 אֶלְעֶסְכֶּר. וַיְהִי אֶלְסֶגְפָּה  
 אֶלְמִסְתֹּר. וַיִּגְטֹו בַּהּ צְנֹדֹק  
 אֶלְשֶׁהֲאֹדָה: (ו) וַיִּגְעֲלוּ עֲלֶיהָ.  
 גִּישָׁא גְלוּד דְּאֶרְשׁ. וַיִּבְסְטֹו

**נָשָׂא אֶת־רֵאשׁ בְּנֵי קֹהֵת**  
**מֵתוֹךְ בְּנֵי לֵוִי לְמִשְׁפַּחְתָּם**  
**לְבֵית אֲבֹתָם:** קבילו. ית חושבן  
 בְּנֵי קֹהֵת. מגו בְּנֵי לֵוִי. לְזֹרְעֵיתְהוֹן לְבֵית  
 אֲבֹתְהוֹן: **מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה**  
**וְמֵעַלָּה וְעַד בֶּן־חַמְשִׁים**  
**שָׁנָה כָּל־בָּא לְצָבָא**  
**לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּאֹהֶל**  
**מוֹעֵד:** מבר תלתין שנין ולעילא. ועד  
 בר חמשיין שנין. כל דאתי לחילא.

**לְמַעֲבַד עֲבִידְתָּא בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא:** **זֹאת עֲבֹדַת בְּנֵי־קֹהֵת**  
**בְּאֹהֶל מוֹעֵד קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים:** דין. פולחן בְּנֵי קֹהֵת  
 בְּמִשְׁכַּן זְמָנָא. קודש קודשִׁיא: **וּבָא אֶהְרֹן וּבָנָיו בְּנִסְעֵ**  
**הַמַּחֲנֶה וְהוֹרְדוּ אֶת פְּרֻכַת הַמָּסַךְ וְכִסּוּ־בָּהּ**  
**אֶת אֲרֹן הָעֵדוּת:** וייעול אהרן ובנוהי במטל משריתא.  
 ויפרקון. ית פרוכתא דפרסא. ויכסון בה. ית ארונא דסהדותא:  
**וְנָתַנוּ עָלָיו כִּסּוּי עוֹר תַּחֲשׁ וּפְרָשׁוּ בַּגְּד־כְּלִיל**

— כ"י —

ד נָשָׂא אֶת רֵאשׁ וּגְוִי. מְנַה מְהֵם אֶת  
 הָרְאוּיִין לְעִבּוּדַת מִשָּׂא. וְהֵם מִבֶּן שְׁלֹשִׁים  
 וְעַד בֶּן חַמְשִׁים שָׁנָה, וְהַפְּחוֹת מִשְׁלֹשִׁים לֹא  
 נִתְמַלֵּא כָחוֹ. מִכָּאֵן אָמְרוּ בֶּן שְׁלֹשִׁים לְכַת.  
 וְהֵיזְתֵּר עַל בֶּן חַמְשִׁים כָּחוֹ מִכְּחִישׁ מַעֲתָה:  
 ד קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים. הַמְּקֹדֶשׁ שְׁבָכְלָן הָאֲרוֹן  
 וְהַשְּׁלֶחֶן וְהַמְּנוֹרָה וְהַמִּזְבֵּחוֹת וְהַפְּרוֹכֵת וְכִלֵּי  
 שֶׁרֶת: כ **וּבָא אֶהְרֹן וּבָנָיו** וּגְוִי. יִכְנִסוּ כֹל כְּלֵי  
 וְכִלֵּי לְנִתְקוּ הַמְּפֹרָשׁ לוֹ בְּפִרְשָׁה זֹה, וְלֹא  
 יִצְטָרְכוּ הַלְוִיִּם בְּנֵי קֹהֵת אֲלֵא לְשֹׂאת:

תפסיר רס"ג

**תְּכַלֵּת מִלְמַעְלָה וְשְׂמוֹ**

**בְּדִיו:** וַיִּתְּנוּן עֲלוֹהֵי. חוֹפָאָה דְמִשְׁךְ

סָסְגוֹנָא. וַיִּפְרְסוּן לְבוּשׁ גְּמִיר. תְּכַלֵּא

מִלְעֵילָא. וַיִּשׁוּן אַרְיִחוּהֵי: **וְעַל**

**שְׁלַחַן הַפָּנִים יִפְרְשׂוּ בְּגַד**

**תְּכַלֵּת וְנָתְנוּ עָלָיו**

**אֶת־הַקְּעָרֹת וְאֶת־הַכַּפֹּת**

**וְאֶת־הַמְּנַקִּיֹת וְאֶת־קִשׁוֹת**

**הַנְּסֹךְ וְלַחֵם הַתָּמִיד עָלָיו יִהְיֶה:** וְעַל פְּתוּרָא דְלַחֵים

אַפְיָא. יִפְרְסוּן לְבוּשׁ תְּכַלֵּא. וַיִּתְּנוּן עֲלוֹהֵי. יֵת מְגַסְיָא וְיֵת בְּזַפְיָא וְיֵת

מְכִילְתָא. וְיֵת קְסוֹת נְסוּבָא. וְלַחֲמָא תְּדִירָא עֲלוֹהֵי יְהִי: **וּפְרִשׂוּ**

**עֲלֵיהֶם בְּגַד תּוֹלַעַת שָׁנִי וְכִסּוּ אֹתוֹ בְּמַכְסֵה**

**עוֹר תַּחֲשׁ וְשְׂמוּ אֶת־בְּדִיו:** וַיִּפְרְסוּן עֲלֵיהוֹן. לְבוּשׁ צְבַע

זְהוּרִי. וַיְכַסּוּן יִתִּיה. בְּחוֹפָאָה דְמִשְׁךְ סָסְגוֹנָא. וַיִּשׁוּן יֵת אַרְיִחוּהֵי:

**וְלִקְחוּ** **אֶת־תְּכַלֵּת וְכִסּוּ אֶת־מְנַרְתֵּי הַמָּאוֹר**

**וְאֶת־נֵרְתֵיהֶּ וְאֶת־מְלַקְחֵיהֶּ וְאֶת־מַחְתֵּתֵיהֶּ**

**וְאֶת־כָּל־כְּלֵי שִׁמְנֵה אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ־לָהּ בָּהֶם:**

וְאֶת־כָּל־כְּלֵי שִׁמְנֵה אֲשֶׁר יִשְׂרְתוּ־לָהּ בָּהֶם:

— רס"ג —

אֶת הַפְּתִילָה לְכָל צַד שִׁירְצָה: מַחְתֵּתֵיהֶּ. כְּמִין כֶּף קִטְנָה וְשׁוֹלֵיָה פְּשׁוּטִין וְלֹא סְגֻלְגֻלִים, וְאִין לָהּ מְחֻצָּה לְפָנֶיהָ אֲלֵא מְצַדֶּיהָ, וְחֻוּתָהּ בָּהּ אֶת דְּשֵׁן הַנְּרוֹת כְּשִׁמְטִיבָן: נֵרְתֵיהֶּ. לוֹזִי"ט זַלְט"ז [מְנַרְתֹּת] שְׁנוֹתָנִים בְּהֵן הַשְּׂמֵן וְהַפְּתִילוֹת:

בְּנִסּוּעַ הַמַּחְנָה. כְּשֶׁהֶעֱנָן מִסְתַּלֵּק הֵם יוֹדְעִין שִׁיִּסְעוּ: **ז** קְעָרֹת וְכַפּוֹת קִשׁוֹת וּמְנַקִּיֹת. כִּבְר פְּרִשְׁתִּי בְּמִלְאֲכַת הַמִּשְׁכָּן: הַנְּסֹךְ. הַכִּסּוּי לְשׁוֹן מְסָרָה כְּדַכְּתִיב (שְׁמוֹת כ"ב, כ"ט) אֲשֶׁר יִסַּף בְּהֵן: **ט** מְלַקְחֵיהֶּ. כְּמִין צְבַת שְׂמוֹשֶׁף בָּהּ

## תפסיר רס"ג

וּפְלִבְאֵתְהָא וּמְגֵאֵמְרָהָא. וְגַמְיַע  
 אַנְיָה דְהֵנְהָא. אֶלְדִּי  
 יְכִדְמוֹנְהָא בְּהָא: (ו) וְגַעְלוֹנְהָא  
 וְגַמְיַע אַנְיָתְהָא. פִּי גִשָׁא גְלוּד  
 דְאַרְשִׁי. וְיִצְעוּ דְאַלְדִּי עֲלִי  
 אֶלְדֵּהֶק: (יא) וְעֲלִי מִדְּבַח  
 אֶלְדֵּהֶב. יִבְסְטוּ תִּזְבֵּחַ  
 אֶסְמֵאֲנָגוֹן. וְיִגְשׁוּהָ בְּגִטָּא  
 גְלוּד דְאַרְשִׁי. וְיִצְלְחוּ דְהֵוֹקָה  
 (אֶקְוֵאֲבָה): (יב) וְיִאֲכִדְוֹן. גַּמְיַע  
 אַנְיָה אֶלְכִדְמָה אֶלְדִּי יְכִדְמוֹן  
 בְּהָא פִּי אֶלְקֵדֶס. פִּיִּגְעְלוֹנְהָא פִּי  
 תִּזְבֵּחַ אֶסְמֵאֲנָגוֹן. וְיִגְשׁוּהָ  
 בְּגִטָּא גְלוּד דְאַרְשִׁי. וְיִצְעוּהָ פִּי  
 אֶלְדֵּהֶק: (יג) וְיִרְמְדוּ אֶלְמִדְבַּח.

וַיִּסְבוּן לְבוּשׁ תְּכֵלֵא. וַיִּכְסּוּן. ית מְנַרְתָּא  
 דְאַנְהוּרִי וַיִּתְּ בּוֹצִינְהָא. וַיִּתְּ צִיבְתְּהָא וַיִּתְּ  
 מַחְתֵּיתְהָא. וַיִּתְּ כָּל מְנֵי שְׂמוּשָׁה.  
 דִּישְׂמִשׁוֹן לֵה בְּהוֹן: **וְנָתַנוּ אֶתְּהָא**  
**וְאֶתְּ-כָּל-כְּלֵיָהּ אֶל-מִכְסָּה**  
**עוֹר תַּחֲשׁ וְנָתַנוּ עַל-**  
**הַמוֹט:** וַיִּתְּנוּן יִתְּהָ וַיִּתְּ כָּל מְנָהָא.  
 לְחוּפְאָה דְמִשְׁךְ סְסֻגּוֹנָא. וַיִּתְּנוּן עַל  
 אַרְיִחָא: **וְעַל | מִזְבַּח הַזֹּהֵב**  
**יִפְרְשׁוּ בְּגָד תְּכֵלֵת וְכִסּוּ**  
**אֹתוֹ בְּמִכְסָּה עוֹר תַּחֲשׁ**

**וְשָׂמוּ אֶת-בְּדִיו:** וְעַל מִדְּבַחָא דְדֵהֶבָא. יִפְרְסוּן לְבוּשׁ תְּכֵלֵא.  
 וַיִּכְסּוּן יִתְּיָה. בְּחוּפְאָה דְמִשְׁךְ סְסֻגּוֹנָא. וַיִּשְׁוֹן יִתְּ אַרְיִחוּהִי: **וְלִקְחוּ**  
**אֶתְּ-כָּל-כְּלֵי הַשָּׂרֵת אֲשֶׁר יִשְׂרָתוּ-בָם בְּקֹדֶשׁ**  
**וְנָתַנוּ אֶל-בְּגָד תְּכֵלֵת וְכִסּוּ אֹתָם בְּמִכְסָּה**  
**עוֹר תַּחֲשׁ וְנָתַנוּ עַל-הַמוֹט:** וַיִּסְבוּן יִתְּ כָּל מְנֵי שְׂמוּשָׁא  
 דִּישְׂמִשׁוֹן בְּהוֹן בְּקוּדְשָׁא. וַיִּתְּנוּן לְלְבוּשׁ תְּכֵלֵא. וַיִּכְסּוּן יִתְּהוֹן. בְּחוּפְאָה  
 דְמִשְׁךְ סְסֻגּוֹנָא. וַיִּתְּנוּן עַל אַרְיִחָא: **וְדִשְׁנוּ אֶת-הַמִּזְבֵּחַ**

## — רס"ד —

י אֶל מִכְסָּה עוֹר תַּחֲשׁ. כְּמִין מְרֻצוֹף: הַקְטָרֵת שְׂמִשְׁרֵתִין בְּהֵם בְּמִזְבַּח הַפְּנִימִי:  
 יב אֶת כָּל כְּלֵי הַשָּׂרֵת אֲשֶׁר יִשְׂרָתוּ בָם יג וְדִשְׁנוּ אֶת הַמִּזְבֵּחַ. מִזְבַּח הַנְּחֹשֶׁת:  
 בְּקֹדֶשׁ. בְּתוֹף הַמִּשְׁכָּן שְׂהוּא קֹדֶשׁ. וְהוֹן כְּלֵי יד וְדִשְׁנוּ. יִטְלוּ אֶת הַדָּשָׁן מֵעֲלָיו: וּפְרְשׁוּ עֲלָיו  
 זֶלֶק הַדְּקֻדִיק: יב אֲשֶׁר יִשְׂרָתוּ בָם בְּקֹדֶשׁ. אִין בַּאֲלִיָּה גַעִיא בְּכָל הַסְּפָרִים:



תפסיר רס"ג

ויבסטו עליה. תיוב ארגואן: (יד) ויגעלון עליה גמיע אניתה אלדי יכדמון בהא עליה. אלמגאמר ואלמנאשל ואלמג'ארף ואלכ'ראנב. וסאיר אניה אלמד'בת. ויבסטו עליה ג'טא גלוד דארש. ויצלחו דהוקה (י"ב) אקנאבה: טו) פאדיא פרג' הרון ובניה. מן תג'טיה אלקדס. וגמיע אניתה ענד רחיל אלעסכר. פבעד ד'אלך ידכיל בני קהת פיתמלונתא. ולא ידנו מן אלקדס פיהלפון. תדיא צפה

וּפְרָשׁוּ עָלָיו בְּגַד אֲרָגְמָן:  
 וַיִּסְפוֹן יָת קִטְמָא דְּמַדְבַּחָא. וַיִּפְרְסוּן  
 עֲלוּהִי לְבוּשׁ אֲרָגָן: וַיִּנְתְּנוּ עָלָיו  
 אֶת-כָּל-כְּלָיו אֲשֶׁר יִשְׂרָתוּ  
 עָלָיו בְּהֵם אֶת-הַמַּחְתָּת  
 אֶת-הַמְּזֻלְגָת וְאֶת-הַיַּעֲיִם  
 וְאֶת-הַמְּזֻרְקָת כָּל כְּלָיו  
 הַמְּזֻבָּח וּפְרָשׁוּ עָלָיו כְּסוּי  
 עוֹר תַּחֲשׁ וּשְׂמוּ בִדְיוֹ: וַיִּתְּנוּן  
 עֲלוּהִי יָת כָּל מְנוּהֵי דִישְׁמָשׁוֹן עֲלוּהִי  
 בְּהוֹן. יָת מַחְתִּיתָא וְיָת צְנוּרִיתָא וְיָת מַגְרוּפִיתָא וְיָת מְזֻרְקִיא. כָּל מְנֵי  
 מַדְבַּחָא. וַיִּפְרְסוּן עֲלוּהִי. חוּפְאָה דְּמִשְׁךְ סְסָגוֹנָא. וַיִּשׁוּן אַרְיֵחוּהִי:  
 וְכֻלָּה אֶהְרֹן וּבָנָיו לְכַסֹּת אֶת-הַקֹּדֶשׁ וְאֶת-  
 כָּל-כְּלָיו הַקֹּדֶשׁ בְּנִסְעֵי הַמַּחֲנֶה וְאַחֲרֵי-כֵן יָבֹאוּ  
 בְּנֵי-קָהַת לְשֹׂאת וְלֹא-יָגֵעוּ אֶל-הַקֹּדֶשׁ וּמִתּוֹ

— רס"י —

בגד ארגמן. ואש שירדה מן השמים רבוצה תחת הבגד פארי בשעת המסעות ואינה שורפתו שהיו בופין עליה פסכתר שלנחשת: יד מחתת. שבהן חותים גחלים לתרומת הדשן שעשויה כמין מחבת שאין לה אלא שלש מחצות, ומלפניה שואבת את הגחלים: מזלגות. צנוריות שלנחשת שבהן זולק הדקדוק: אשר ישרתו עליו בהם. היו"ד בגעיא בכל התיגאן: כסוי עור תחש ושמו. תיבת כסוי בפשטא בכל התיגאן היפך הדפוסים:

מפין באברים שעל המזבח להפכן פדי שיתעכלו יפה ומנהר: יעים. הם מגרפות ובלט"ז וי"ל [מגרפה] והן שלנחשת ובהן מכבדין את הדשן מעל המזבח: טו לכסת את הקדש. הארון והמזבח: ואת כל כלי הקדש. המנורה וכלי שרת: ומתו. שאם יגעו חייבין מיתה בידי שמים:

תפסיר רס"ג

חמל בני קהת פי כ'בא אלמחצ'ר: טז) ונכאלה' אלעזר אבן הרון אלאמאם. דהן אלאצ'אה ובכ'ור אלצ'מוג'. ואלבר אלד'אים ודהן אלמסח. פד'אלד' ונכאלה' אלמסכן וגמיע מא פיה. מן קדס ואנ'יתו: יז) ת'ם כלם אללה. מוסי' והרון תפלימא: יח) לא תקטעו עש'איר סבט קהת. מן בין אלל'ואניין: יט) בל אצנעו להם

**אלה משא בני-קהת באהל מועד: ויש'צי אהרן ובנוהי. לבס'אה ית קודשא. וית כל מני קודשא במטל משר'תא. ובתר כן. ייעלון בני קהת למטל. ולא יקרבו לקודשא ולא ימותון. אלין מטול בני קהת במשבן זמנא: ט"ז** **ופקדת אלעזר | בן-אהרן הכהן שמן המאור וקטרת**

**הסמים ומנחת התמיד ושמן המשחה פקדת כל-המשכן וכל-אשר-בו בקדש ובכליו: ודמסיר. לאלעזר בר אהרן כהנא. משחא דאנהרותא וקטרת בוסמ'א. ומנחתא תדירא ומשחא דרבותא. מסרת. כל משכנא וכל דביה. בקודשא ובמנוהי: פ** **עפטיד** **וידבר יהוה אל-משה ואל-אהרן לאמר: ומליל יי. עם משה ולאהרן למימר: אל-תכריתו את-שבט משפחת הקהתי מתוך הלויים: לא תשיצון. ית שבט זרעית קהת. מגו ליואי: יט' וזאת | עשו להם וחייו ולא ימתו**

— כש"י —

והוא המשכן וכל אשר בו, כל הסדורים למעלה בפרשה זו, אבל משא בני גרשון ומררי שאינן מקדש הקדשים, על פי איתמר ה'יה, כמו שכתוב בפרשת נשא (פסוק כח): יח אל תכריתו. אל תגרמו להם שימותו:

טז ופקדת אלעזר. שהוא ממנה עליהם לשאת אותם, שמן וקטרת ושמן המשחה ומנחת התמיד, עליו מטל לצוות ולזרו ולהקריב בעת הנ'יתו: פקדת כל המשכן. ועוד ה'יה ממנה על משא בני קהת לצוות איש איש על עבודתו ועל משאו.

תפסיר רס"ג

הדיא אלכ'לה. תתא יחיון ולא  
יהלכון. בדנווהם אלי' כ'אץ  
אלאקדאס. ידכלון הרון ובניה.  
ויולונדם. כל פריק עלי כ'דמתה  
וחמלה: (כ) ולא ידכלון  
פינצ'רון. ענד תג'טיה' אלקודס  
ולא יהלכון:

**בְּגִשְׁתֶּם אֶת-קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים  
אֶהְרֹן וּבָנָיו יָבֹאוּ וְשָׂמוּ  
אוֹתָם אִישׁ אִישׁ עַל-  
עֲבֹדָתוֹ וְאֶל-מִשְׁאוֹ: וְדָא**

עבידו להון. וייחון ולא ימותון.  
במקרהון לקודש קודשיא. אהרן  
ובנוהי ייעלון. וימנון יתהון. גבר גבר. על פולחניה ולמטוליה:  
**כּ וְלֹא-יָבֹאוּ לִרְאוֹת כְּבֻלַּע אֶת-הַקְּדוֹשׁ וּמָתוּ:**

ולא ייעלון למחזי. כד מכסן ית מני קודשא ולא ימותון: פ פ פ

קנט פיסוקים סימן חלקיהו



רש"י



כ' ולא יבאו לראות כבולע את הקדש. וכסו אותו במכסה פלוני, ובולע שלו הוא לתוף גרתק שלו, כמו שפרשתי למעלה (פסוק כ) בפרשה זו, ופרשו עליו בגד פלוני

שמו המור (י) איש איש. המנהג להפריד ביניהם.

חסלת פרשת צמדצר

ברכה ראשונה שקודם ההפטרה

**בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. אֲשֶׁר בָּחַר, בְּנְבִיאִים טוֹבִים. וְרָצָה  
בְּדַבְרֵיהֶם, הַנְּאֻמִּים בְּאֵמֶת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה. הַבּוֹחֵר בַּתּוֹרָה,  
בְּמִשָּׁה עַבְדּוֹ, וּבְיִשְׂרָאֵל עַמּוֹ. וּבְנְבִיאֵי הָאֵמֶת וְהַצְּדִק: (אמז)**

הפטרה דבמדבר סיני

בהושע סימן ב'

**וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא-יִמָּד  
וְלֹא יִסָּפַר וְהָיָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר-יֹאמַר לָהֶם**

זלך הדקדוק: א' והיה מספר. הוי"ו געי וכן חבירו שבפ' זה (בסת"י ובירושלמיים):

לֹא-עָמִי אַתֶּם יֹאמַר לָהֶם בְּנֵי אֵל-חַיִּי וַיְהִי. מִנֵּן בְּנֵי יִשְׂרָאֵל  
 סָגִי, כַּחֲלָא דִּימָא. דְּלֹא מִתְּכַל, וְלֹא מִתְּמַנִּי. וַיְהִי. בְּאַתְרָא דְּאַתְגְּלִיאוּ  
 לְבִינֵי עַמְמֵיָא כַּד עֲבְרוּ עַל אוֹרִיתָא וְאַתְאֲמַר לְהוֹן, לֹא עָמִי אַתּוֹן.  
 יְתוּבוֹן, וַיְתַרְבוּן. וַיְתַאֲמַר לְהוֹן, עֲמִיָּה דְּאַלְהָא קִימָא: ַ וְנִקְבְּצוּ  
 בְּנֵי-יְהוּדָה וּבְנֵי-יִשְׂרָאֵל יַחְדָּו וְשָׁמוּ לָהֶם רֹאשׁ אֶחָד  
 וְעָלוּ מִן-הָאָרֶץ כִּי גָדוֹל יוֹם יִזְרְעָאֵל: וַיִּתְּכַנְּשׁוּן. בְּנֵי יְהוּדָה  
 וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל, כַּחֲדָא. וַיִּמְנוֹן לְהוֹן. רִישָׁא חַד מִדְּבֵית דְּוֹד, וַיִּסְקוֹן מֵאַרְע  
 גְּלוּתְהוֹן. אַרִי רַב, יוֹם כְּנוּשְׁהוֹן: ַ אֲמָרוּ לְאַחִיכֶם עָמִי  
 וְלֹא-חֹתִיכֶם רַחֲמָה: ַ נְבִיָּא, אִימְרוּ לְאַחִיכוֹן. עָמִי, תוּבוּ לְאוֹרִיתֵי.  
 וְעַל כְּנוּשְׁתְּכוֹן, אַרְחִים: ַ רִיבוּ בְּאַמְכֶם רִיבוּ כִּי-הִיא לֹא  
 אִשְׁתִּי וְאַנְכִי לֹא אִישָׁה וְתִסַּר זְנוּנִיָּה מִפְּנֵיהּ וְנֶאֱפוּפִיָּה  
 מִבֵּין שְׂדֵיָּהּ: אוֹכְחוּ לְכַנְשֵׁתָא דִּישְׂרָאֵל, וְאִימְרוּ לָהּ. אַרִי הִיא, לֹא  
 מִתְּעַנְיָא בְּפִלְחָנִי. וּמִימְרֵי, לֹא מִקְבִּיל צְלוּתָהּ. עַד דְּתַעֲדִי עוּבְדָּהָא  
 בִּישְׂיָא, מִקְבִּיל אַפְּהָא, וּפְלַחן טְעוּתָהָא, מִבֵּין קְרוּהָא:  
 ַ פִּן-אַפְשִׁיטְנָה עֲרַמָּה וְהַצְּגִיתָּהּ כִּיּוֹם הוֹלְדָהּ וְשִׁמְתִּיהָ  
 כַּמְדַּבֵּר וְשִׁתָּהּ כְּאַרְץ צִיָּה וְהַמְתִּיהָ בְּצַמָּא: דְּלִמָּא אֶסְלִיק  
 שְׂכִינְתִי מִנָּה, וְאַעֲדִי יְקָרָה. וְאַשׁוּיְנָה רְטִישָׁא. כִּיּוֹמֵיָא קְדַמָּי, עַל דְּלֹא  
 אַתְקַרְבַּת לְפִלְחָנִי. וַיְחוּל רְגוּזֵי עֲלֵהּ כְּמָא דְּחַל עַל עַם דְּרָא דְּעֲבְרוּ עַל  
 אוֹרִיתֵי, בְּמַדְבְּרָא. וְאַשׁוּי אַרְעָה, צְדִיָּא, וְאַקְטְלָנָה, בְּבַעֲרָתָא:  
 ַ וְאַתְ-בְּנֵיָּה לֹא אַרְחֶם כִּי-בְנֵי זְנוּנִים הֵמָּה: וְעַל בְּנֵהָא, לֹא  
 אַרְחִים. אַרִי בְּנִין דְּטַעֲן, אַנוּן: ַ כִּי זְנַתָּה אִמָּם הוּבִישָׁה הוֹרְתֶם  
 כִּי אֲמַרְהָ אֵלְכָה אַחֲרֵי מֵאֵהָבִי נִתְּנִי לְחָמִי וּמִימֵי צְמָרִי  
 וּפְשִׁתִּי שְׁמָנִי וְשִׁקוּיִי: אַרִי טְעַת כְּנוּשְׁתְּהוֹן, בְּתַר נְבִיִּי שְׁקָרָא.  
 בְּהִיתוּ, מִלְּפִיָּהוֹן. דְּהוֹת אֲמָרָא. אַהֲךְ בְּתַר טְעוּת עַמְמֵיָא רַחֲמֵי, מִסְּפָקֵי

מיכלי ומשתי. כסות מילא, ובוץ, מִשַׁח, וְכֹל פְּרוּסִי: <sup>ה</sup> לִבְנֵי  
 הַנְּגִי-שֶׁךְ אֶת-דְּרָכָךְ בְּסִירִים וְגִדְרָתִי אֶת-גְּדָרָה  
 וּנְתִיבוֹתֶיהָ לֹא תִמְצָא: בְּכִין. הָאֲנָא מְקַלְקִיל יָת אֹרְחָתִיךְ, כְּמָא  
 דְּסִיגִין בְּכַבְיָא. וְאֶפְסִיק, כְּמָא דְּמַפְסָקִין בְּכַתְלֵיָא. וּשְׂבִילָהָא, לָא תִשְׁכַּח:  
<sup>ט</sup> וְרִדְפָה אֶת-מֵאֵהָבִיהָ וְלֹא-תִשָּׁיג אֹתָם וּבְקִשְׁתָּם וְלֹא  
 תִמְצָא וְאָמְרָה אֵלֶכָה וְאֲשׁוּבָה אֶל-אִישִׁי הָרֵאשׁוֹן כִּי  
 טוֹב לִי אִזּוּ מֵעַתָּה: וְתִרְדּוּף שְׁלָם עִם עַמְמֵיָא רַחֲמָהָא, וְלֹא תִדְבִיק  
 יְתֵהוֹן. וְתִבְעֵי סְעִיד, וְלֹא תִשְׁכַּח. וְתִימַר. אֶהְךְ וְאֶתוֹב, לְפִלְחֵן רַבּוּנִי  
 קְדַמָּא. אֲרִי טָב לִי, כִּד הָוִיתִי פְּלַחָא קְדַמוּהִי. מְכַעַן, לָא אֶפְלַח עוֹד  
 לְטַעוֹתָא: <sup>י</sup> וְהִיא לֹא יִדְעָה כִּי אֲנֹכִי נִתְתִּי לָהּ הַדָּגֵן  
 וְהַתִּירוֹשׁ וְהַיְצֵהָר וְכֶסֶף הַרְבִּיתִי לָהּ וְזָהָב עָשׂוּ לִבְעָלִ:  
 וְאֲנוּן, לָא יִדְעִין. אֲרִי אֲנָא, בְּרִיכִית לְהוֹן. עֲבוּרָא, וְחַמְרָא וּמִשְׁחָא.  
 וְכִסְפָּא אֲסַגִּיתִי לְהוֹן. וְדַהֲבָא, מִנִּיהּ עֲבָדוּ לְטַעוֹתָא: <sup>יא</sup> לִבְנֵי אֲשׁוּב  
 וְלִקְחָתִי דָּגְנִי בְּעֵתוֹ וְתִירוֹשִׁי בְּמוֹעֵדוֹ וְהַצֵּלְתִּי צִמְרִי  
 וּפְשָׁתִי לְכִסּוֹת אֶת-עֲרוֹתָהּ: בְּכִין, יְתוֹב מִימְרִי. לְמַלְט עֲבוּרָא,  
 בְּעַדָּן אֲדַרְיָה. וְחַמְרָא, בְּזִמְן מַעְצָרְתִּיהּ. וְאַצִּיל, כְּסוֹת מִילָא וּבוּץ.  
 דִּיהִבִּית לָהּ, לְכִסְפָּא יָת קַלְנָה: <sup>יב</sup> וְעַתָּה אֲגַלָּה אֶת-נִבְלָתָהּ  
 לְעֵינֵי מֵאֵהָבִיהָ וְאִישׁ לֹא-יִצְלַנָּה מִיַּדִּי: וּכְעַן. אֲגַלִּי יָת קַלְנָה,  
 לְעֵינֵי עַמְמֵיָא רַחֲמָהָא. וְאֲנִשׁ לֹא יִשִּׁיבְנָהּ, מִן יַדִּי: <sup>יג</sup> וְהַשְׁבִּיתִי  
 כָּל-מְשׁוֹשָׁהּ חֲגָה חֲדָשָׁה וְשַׁבְתָּהּ וְכֹל מוֹעֵדָהּ: וְאַבְטִיל, כָּל  
 חֲדוֹתָהּ. חֲגָהָא, יִרְחָהָא וְשַׁבְהָא. וְכֹל, מוֹעֵדָהָא: <sup>יד</sup> וְהַשְׁמֹתִי גִפְנָהּ  
 וְתֵאֵנְתָהּ אֲשֶׁר אָמְרָה אֶתְנָהּ הִמָּה לִי אֲשֶׁר נִתְּנוּ-לִי

זולק הדקדוק: <sup>י</sup> ואיש. בטפחא: יצילנה. במארכה: <sup>י</sup> והשמותי. בטעם רביע (בסת"י  
 ובירושלמיים): גפנה. הגימ"ל דגש:

מֵאֲהָבֵי וְשִׂמְתִים לְיַעֲרֹ וְאֶכְלֹתֶם חֵיַת הַשָּׂדֶה: וְאַצִּדֵי פִירֵי  
גִפְנֵה, וְתִינֵה. דְּהוֹת אֲמָרָא. יְקָר אַנּוּן, לִי. דִּיהָבוּ לִי, עִמְמִיא רְחֵמִי.  
וְאַשׁוּיִנוּן לְחַרְשָׁא. וְתוֹכִילִנוּן, חֵיַת בָּרָא: <sup>טו</sup> וּפְקֹדֹתַי עָלֶיךָ  
אֶת־יָמֵי הַבְּעָלִים אֲשֶׁר תִּקְטִיר לָהֶם וְתַעַד נִזְמָה  
וְחִלְיָתָה וְתִלְךְ אַחֲרֵי מֵאֲהָבֵי וְאֵתִי שְׂכַחַה נְאֻם־יְהוָה:  
וְאַסְעֵר עֲלֶהּ. יַת יוֹמִיא דְּהוֹת פְּלַחָא לְטַעוֹתָא, וּמְסָקָא לְהוֹן בְּסִמִּין. הָוֹת  
דְּמִיא לְאַתְתָּא דְּשִׁבְקַת יַת בַּעֲלָהּ וְאַתְקַנַּת בְּקֹדְשָׁהּ, וּבְחִלְיַת  
מִרְגְּלִיתָהּ. וְטַעַת, בְּתַר רְחֻמָּהּ. בֵּין בְּנִשְׁתָּא דִּישְׂרָאֵל, רְחִימַת לְמַפְלַח  
לְטַעוֹתָא. וּפְלַחְנֵי שְׁבַקַת, אָמַר יי: <sup>טז</sup> לָכֵן הִנֵּה אֲנֹכִי מִפְתִּיחָהּ  
וְהִלְכְתִּיחָהּ הַמְדַבֵּר וְדִבְרֹתַי עַל־לְבָהּ: בְּכִין. הָאֲנָא מְשַׁעֲבִיד  
לָהּ, לְאוֹרִיתָא. וְאַעֲבִיד לָהּ נְסִין וּגְבוּרָן, כְּמָא דְּעַבְדִּית לָהּ בְּמַדְבְּרָא.  
וּבִיד עַבְדֵי נְבִיִּיא, אֲמַלִּיל תְּנַחֲמוּמִין עַל לְבָהּ: <sup>יז</sup> וְנִתְתִּי לָהּ  
אֶת־כְּרָמִיחָהּ מִשֶּׁם וְאֶת־עֵמֶק עֶכוֹר לְפֶתַח תְּקוּהָ וְעֵנְתָהּ  
שְׂמָהּ בִּימֵי נְעוּרֶיהָ וּכְיוֹם עֲלוֹתָהּ מֵאַרְצ־מִצְרַיִם: וְאַמְנִי לָהּ  
יַת פְּרִנְסָהּ, מִתְמָן. וְיַת מִישַׁר עֶכוֹר, לְתַחֲמוּדֵי נֶפֶשׁ. וְיִתְנַהוֹן תְּמָן  
לְמִימְרֵי, בְּיוֹמֵי קִדְם. וְאַף אֲנָא אֲעֲבִיד לְהוֹן נְסִין וּגְבוּרָן בְּיוֹם מְסַקְהוֹן,  
מֵאַרְעָא דְּמִצְרַיִם: <sup>יח</sup> וְהִיחָהּ בְּיוֹם־הַהוּא נְאֻם־יְהוָה תִּקְרָאִי  
אִישִׁי וְלֹא־תִקְרָאִי־לִי עוֹד בְּעָלִי: וְהִי בְּעַדְנָא הַהוּא, אָמַר יי.  
תִּתְנַהוֹן, לְפִלְחָנֵי. וְלֹא תִפְלַחוּן עוֹד, לְטַעוֹתָא: <sup>יט</sup> וְהִסְרֹתִי  
אֶת־שְׂמוֹת הַבְּעָלִים מִפִּיָּהּ וְלֹא־יִזְכְּרוּ עוֹד בְּשִׁמָּם: וְאַעֲדִי.  
יַת שׁוֹם טַעוֹת עִמְמִיא, מִפְּמַהוֹן. וְלֹא יְהִי דְּכִרָן מְשׁוּמְהוֹן, עוֹד: <sup>כ</sup> וְכִרְתִּי  
לָהֶם בְּרִית בְּיוֹם הַהוּא עִם־חֵיַת הַשָּׂדֶה וְעִם־עוֹף

זֶלֶק הַדְּקוּקוֹן: <sup>טו</sup> וְחִלְיָתָהּ. הַחִי"ת בְּסִגוּל. וּבְנוֹסַח הַהַפְטָה לְרֵאשׁוֹנִים הַחִי"ת בְּקִמְצָא וְצ"ע:  
<sup>יז</sup> וְעֵנְתָהּ שְׂמָהּ. הַשִּׁי"ן דְּגֵשׁ: <sup>יח</sup> לִי עוֹד. תִּיבַת לִי בְּמֵאֲרָכָה וְלֹא בְּתִבְרִי: בְּעָלִי. הַעִי"ן בְּשׁוּא  
פְּשׁוּט וְהוּא נַח וְכֵן בִּירוּשְׁלַמִּיִּם. וְכֵן בְּמוֹסְרָה כָּל לְשׁוֹן בְּעָלִי, בְּעָלִיחָן נַח:

הַשָּׁמַיִם וְרִמְשׁ הָאָדָמָה וְקִשְׁת וְחָרֵב וּמִלְחָמָה אֲשַׁבֵּר  
 מִן־הָאָרֶץ וְהִשְׁכַּבְתִּים לְבַטָּח: וְאֶגֶזר לְהוֹן קִיָּם, בְּעֵדְנָא הֵוֵא.  
 דִּיהוֹן שָׁלָם עִם חֵית בָּרָא, וְעַם עוֹפֵא דְשִׁמְיָא. וְרַחֲשָׂא, דְאַרְעָא. וְקִשְׁתָּא  
 וְחָרְבָא וְעֵבְדֵי קָרְבָּא, אֲבַטִּיל מִן אַרְעָא. וְאַשְׁרִינוּן, לְרַחֲצוֹן:  
 כֹּא וְאַרְשִׁתִּיךָ לִי לְעוֹלָם וְאַרְשִׁתִּיךָ לִי בְצַדִּיק וּבְמִשְׁפָּט  
 וּבְחֶסֶד וּבְרַחֲמִים: וְאַקְיַמְנָכוֹן קְדָמִי, לְעָלָם. וְאַקְיַמְנָכוֹן קְדָמִי,  
 בְּקִשְׁטָא וּבְדִינָא. וּבְחֶסֶדְא, וּבְרַחֲמִי: כֹּב וְאַרְשִׁתִּיךָ לִי בְאַמוּנָה  
 וַיְדַעַת אֶת־יְהוָה: וְאַקְיַמְנָכוֹן קְדָמִי, בְּהִימְנוּתָא. וְתִדְעוּן, לְמַדְחַל מִן  
 קְדָם יי:

(גְּאֵלְנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל:)

(פְּרַקְנָא. יי צְבָאוֹת, שְׁמִיָּהּ קְדִישָׁא, דִּישְׂרָאֵל:)

על דא יתברך וישתבח, שְׁמָא רַבָּא קְדִישָׁא. די לעילא, חַיָּא וְקַיָּמָא. מְבָרַךְ הוּא לְעָלָם,  
 וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא:



דדה  
 לטנחת שבת  
 ושני וחמישי

כֹּא וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה

לֵאמֹר: וּמִלִּיל יי עִם מֹשֶׁה לְמִימַר:

כֹּב נָשָׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי

גֵּרְשׁוֹן גַּם־הֵם לְבֵית אֲבֹתָם

לְמִשְׁפַּחְתָּם: קָבִיל. ית חושבן. בְּנֵי גֵרְשׁוֹן אַף אַנּוּן, לְבֵית

אַבְהָתָהוֹן לְזִרְעֵיתָהוֹן: כֹּג מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה

תפסיר רס"ג

כא) ת'ם כלם אללה מוסי  
 תכלימא: כב) ארפע גמלה בני  
 גרשון הם איצ'א. לביות  
 אבאיהם לעשאייהם: כג) מן  
 אבן ת'לאתיין סנה פצאעדא.

— רס"י —

כז נְשָׂא אֶת רֹאשׁ בְּנֵי גֵרְשׁוֹן גַּם הֵם. כְּמוֹ שְׁצוֹיִתִּיךָ עַל בְּנֵי קָדָת לְרֹאוֹת כְּמָה יֵשׁ שְׁהַגִּיעוּ  
 לְכָלֵל עֲבוּדָה: